

Eksekutivni svet ADF za boj proti inflaciji

Breme inflacije morajo nositi delavci. Opozicija proti vzpostavitvi vladne kontrole cen

Chicago, 10. sept.—Člani eksekutivnega sveta Ameriške delavske federacije so izrekli opozicijo, da se bo pritisk za zvišanje plač povečal, ako ne bodo bili v stabilizirani življenjski stroški. V izjavi so priporočili boj proti inflaciji, ker morajo delavci nositi breme inflacije. Plače se ne dvigajo v sozmerju z naraščanjem dragotin.

Člani sveta so se sestali na hotelu Drake. William Green, predsednik federacije, je v sestanku s časniki izjavil, da je svet proti restavriranju vladne kontrole cen. Federacija ni vodila opozicije proti uradni administraciji cen v vojnem času, toda vladne regulacije in kontrole v mirnem času so zornje v svobodni deželi in ekonomiji.

Green je dejal, da je treba problem dviganja življenjskih stroškov rešiti s porastjo produktivnosti. Boj proti inflaciji zahteva takojšnjo revizijo metod voja, ekspanzijo prometnih sredstev in povečanje produktivnosti. V svrhu povečanja produktivnosti je treba zvišati minimalno plačo od 40 na 75 centov na uro.

"Urad administracije cen je bil ubit in pokopan prežgodaj, če ni mogoče oživeti," pravi glavni eksekutivni svet ADF. Vlada mora kljub temu storiti vse, kar je v njeni moči, da se izogni inflaciji.

On ji ne bo, bo dežela zadela v resno krizo."

Svet je priporočal, naj vlada nadalje pomaga državam, ki se borijo proti inflaciji, in priporočila, da vlada ne priznava inflacije, da bi ohranila svetovni mir. Naglasil je, da sedanja nevarnost ne predstavlja grožnje zaloge blaga, temveč pomanjkanje blaga. Vlada naj skrbela za porast produktivnosti in odpravo restrikcij.

Časnikarji so opozorili Greena na izjavo senatorja Tafta, ki

Muslimani beže iz indijskega mesta

Cez tisoč ljudi ubitih v izgredih

New Delhi, Indija, 10. sept.—Več tisoč muslimanov je iz bojazni pred razkačenimi Hinduti in Sikhs pobegnilo iz tega mesta, prestolnice Hindustana, indijskega dominiona. V izgredih in bitkah v tem mestu v zadnjih treh dneh je bilo čez tisoč ljudi ubitih.

To je uradno število. Poročila iz drugih virov trdijo, da število ubitih in ranjenih znaša 10,000. Pokolji, požigi in plenitve so povzročile konfuzijo.

Premier Jawaharlal Nehru je v svojem govoru po radiu dejal, da vlada stoji pred situacijo, ki sliči vojni. Skušal bo rešiti krizo na vojni podlagi. Nehru ni razkril, kakšne korake bo podzela vlada v zvezi z zatiranjem izgredov.

Življenje v New Delhiju je paralizirano. Železniški in letalski promet je ustavljen. Avtoritete se trudijo v prizadevanjih za vzpostavitev miru in reda, toda uspehi so neznatni.

Mohandas K. Gandhi, duhovni vodja indijskih milijonov, je dospel v New Delhi iz Kalkute, kjer se je postil 73 ur. On je konferiral z lordom Mountbattenom, britskim generalnim guvernerjem v Hindustanu.

Okrog 300,000 muslimanov živi v Old in New Delhiju. Ujeti so v pasti zaradi dotoka Hindutov in Sikhs v mesto iz province Punjab, ki je še pozorišče krvavih izgredov. Trupla ubitih ljudi še vedno leže na cestah.

KONGRESNI ODSEK OPRAVLJA DELO MONOPOLISTOV

Kongresnik Patman obso dila preiskavo far marskih zadrug

Washington, D. C. — (FP) — "Kongresni odsek za male biznisne firme opravlja delo monopolistov v zvezi s preiskavo farmarskih zadrug," je dejal kongresnik Wright Patman, demokrat iz Texasa. On je označil preiskavo za inkvizicijo.

Prva na listi je Greenbelt Consumers Service, združna organizacija v Greenbeltu, Md., federalni stanovanjski projekt. Odsek jo je označil za monopol pred začetkom preiskave.

"Zaslišanje proti tej organizaciji je le postranska predstava, uvod v akcijo proti farmarskim zadrugam," je rekel Patman. "Naperjena je proti vsem zadrugam. Preiskava je zavzela značaj inkvizicije."

Kongresni odsek je v bistvu prevzel vlogo prosekutorja proti farmarskim zadrugam. Osvobodil je fašistično taktiko izigravanja enega tipa bizniških firm proti drugemu tipu. Dejansko je preiskava protizdružna, protifarmerjska in protidelavska."

Zaslišanja so se vršila v Washingtonu, San Franciscu, Los Angelesu, Minneapolisu, Kansas Cityju, South Bendu in Colombusu. V Seattleu in drugih mestih se bodo pričela prihodnji mesec.

"Namesto blatenja farmarskih zadrug," je dejal Patman, "bi moral kongresni odsek pomagati zadrugam in malim biznišnim firmam v borbi proti monopolizmu, skupnemu sovražniku. Danes ima Amerika največjo koncentracijo velebiznisa in razkrivajo se fašistične smerice."

Patman je odločno zavrnil obdolžitve, da zadruga ne plačujejo svojega deleža davkov. Dejajle, da so brez podlage. Siroj jih voditelji sebičnih organizacij, ki hočejo uničiti združno gibanje.

Dva člana kongresnega odseka za pota in sredstva sta v preiskovalnem odseku. Oba proučujeta vprašanje obdavčenja zadrug.

Predsednik turške vlade resigniral

Posledica kritike notranje politike

Ankara, Turčija, 10. sept.—Premier Recep Peker je sinoči resigniral. Naznanilo pravi, da bo novo vlado formaliziral zunanji minister Hasan Saka.

Saka je nedavno sklenil dogovor z ameriškimi avtoritetami. Ta določa med drugim metode potrošitve \$100,000,000, vsote, katero je Turčija dobila od Amerike. Denar bo šel za ojačanje turške armade.

Peker je moral resignirati zaradi naraščajoče kritike njegove notranje politike. Celo voditelji njegove lastne ljudske stranke so označili notranjo politiko za avtokratično.

Uradna izjava pravi, da je Peker resigniral zaradi slabega zdravja, dočim drugi krogi trdijo, da se je moral ukloniti pritisku svoje stranke, kakor tudi pritisku demokratske stranke, katere moč stalno narašča.

Izredno zasedanje kongresa napovedano

Diskuzije o pomoči zapadni Evropi. Državni podtajnik Lovett naglasil potrebo akcije

Washington, D. C., 10. sept.—Izredno zasedanje kongresa v novembru je bilo napovedano. Možnost je, da bo predsednik Truman sklical zasedanje po povratku v Washington 20. septembra, ker se je ekonomska situacija v zapadni Evropi poslabšala. Uradni krogi v Washingtonu trdijo, da bo moral kongres razpravljati o nujni ameriški pomoči zapadnim evropskim državam.

Senatni odsek za apropiacije je naznanil, da se bodo člani odseka sestali na seji v Washingtonu 20. septembra in razpravljali o kritični situaciji v zapadni Nemčiji. Senator Bridges, načelnik odseka, je razkril, da so visoki uradniki državnega in vojnega departamenta priporočali sejo članov odseka potem, ko je uprava svetovne banke naznanila, da ne bo mogla pomagati zapadni Evropi. Na seji odseka bodo zaslišani uradniki obeh departamentov.

Vojni departament je naznanil, da bo upošteval apel britske vlade za revizijo sklenjenih dogovorov o delitvi okupacijskih stroškov v britski in ameriški coni v Nemčiji. Vlada je v apelu naglasila potrebo revizije dogovorov. V tem smislu je bil obveščen senatni odsek za apropiacije. Amerika naj bi prevzela večji del stroškov okupacije, ker je Velika Britanija zabredla v resno krizo in ne more zmagovati obveznosti.

Kongresnik Bender, republikanec iz Ohia, je dejal, "da državni departament ustvarja novo krizo z namenom, da izsili sklicanje izrednega zasedanja kongresa." V Washingtonu so priznali, da takozvani Marshallov načrt za okrevanje zapadne Evrope se ne more uveljaviti pred februarjem prihodnjega leta.

William Clayton, načelnik oddelka za ekonomske zadeve v državnem departamentu, je sugeriral izredno zasedanje kongresa in predlagal, naj kongres sankcionira pomoč zapadni Evropi v vsoti \$2,500,000,000, "da se prepreči eksplozija." Državni podtajnik Robert A. Lovett je naglasil potrebo takojšnje akcije. Dejajle, da je Velika Britanija in zapadna Evropa ne moreta čakati na Marshallov načrt in da mora ameriška vlada prevzeti potrebne korake pred novim letom. Omenil je mednarodno banko kot možni vir pomoči zapadni Evropi, toda Robert Garner, podpredsednik banke, je v svoji izjavi izločil to možnost. "Banka ne more zamašati vrzeli," je dejal.

Doznavajo se, da bo državni tajnik Marshall priporočil Trumanu sklicanje izrednega zasedanja kongresa, ko se bo predsednik vrnil v Washington. Naznanilo, da se bodo člani senatnega odseka za apropiacije sestali na seji, se smatra za značilno. Senator Bridges je bil pozvan v Washington zadnjo soboto. On je imel važne razgovore z uradniki vojnega in državnega departamenta.

Domače vesti

Nov grob

Duluth, Minn.—Dne 7. sept. je v bolnišnici umrl James Verhovek (Vrhovnik), star 54 let, lastnik J. & V. Motor Co. Tukaj je živel 25 let, prej pa več let na Evelethu. Bil je član društva Eagles. Tukaj zapušča ženo, enega sina in dve hčeri, v stari domovini pa mater in eno sestro.

Smrt člana SNPJ

Chicago.—Dne 10. t. m. je v South Chicagu umrl George Stegner, star 54 let in član društva 100 SNPJ. Doma je bil iz Vinice pri Črnomlju. Pogreb se bo vršil v petek, 13. sept. Tukaj zapušča brata.

Iz Clevelanda

Cleveland.—Direktorij SDD na Waterloo rd. je sklenil, da dozida drugo nadstropje nad pivnico, arhitektske načrte pa bo izdelal R. J. Groselj.—Dne 1. sept. sta se poročila Stanley Slejko in Marian Kapel.—Dne 5. t. m. je vlak povozil Franka Mikarja, ki je bil na mestu ubit. Star je bil 63 let, samski, doma iz vasi Prežganske laze in v Ameriki 40 let. Tukaj zapušča brata in nečaka, v stari domovini pa dve sestri.

Wallace bo govoril na shodih

New York.—Bivši podpredsednik Henry A. Wallace bo obnovil kampanjo v prilog svetovnemu miru in stabilizaciji v

Britska posadka v Hongkongu ojačana

Hongkong, 10. sept.—Britska vojaška posadka v tej kronski koloniji je bila ojačana. Dospela sta dva bataljona britske pehote in štiri topniške enote. Hongkong so okupirale japonske sile v prvih mesecih izbruha vojne na Pacifiku.

Stavka učiteljev v Rockfordu odvrnjena

Rockford, Ill., 10. sept.—Stavka učiteljev v tukajšnjih osnovnih šolah je bila odvrnjena, ko je šolski odbor pristal na zahtevo za zvišanje plače. Zvišanje znaša \$32 na mesec. Učiteljske članice unije Ameriške delavske federacije.

Ameriki. Tednik New Republic, katerega urejuje, je naznanil, da bo Wallace govoril v mestih na vzhodu. Prvi shod bo v New Yorku.

Stavka v Italiji se raztegnila

Vlada premijera De Gasperija v nevarnosti

Rim, 10. sept.—Stavka poljedelskih delavcev v dolini Po se je raztegnila na južno Italijo. Številni stavkarji je naraslo na 1,200,000 v zadnjih dneh. Ako ne bo kmalu končana, bo uničen pridelek riža.

Stavka je tudi protest proti naraščajoči draginji in vladi premijera Alcida de Gasperija. Besedniki levičarjev v ustavni skupščini so predlagali, naj skupščina izreče nezaupnico vladi. De Gasperi je vodja stranke krščanskih demokratov, ki ima oporo pri Vatikanu.

Poročila iz Turina pravijo, da se je stavka raztegnila na Lombardijo, Ligurijo in Benečijo. Jeklarski delavci v Turinu so zapretili z oklicem stavke. Med drugimi zahtevajo skrajšanje delovnega tedna 48 ur na 40 ur.

Italija je zabredla v resno ekonomsko in finančno krizo. Vlada je nedavno ponovno apelirala na Ameriko za finančno pomoč. Mnenje prevladuje, da bo vlada padla v bližnji bodočnosti.

Ruski zunanji podmini ster na poti v New York

London, 10. sept.—Andrej Višinski, ruski zunanji podminister, se je ustavil v Londonu na svoji poti v New York, kjer se bo udeležil zasedanja skupščine Združenih narodov, ki se bo pričelo 16. septembra. Sestal se je s časnikarji, ki so ga pozvali, naj komentira obrambno pogodbo, ki je bila sklenjena na medameriški konferenci v Rio de Janeiru, Braziliji. "Večkrat se zgodí, da se oni, ki govorijo o samobrambi, pripravljajo za napad," je rekel Višinski. "To potrjuje star pregovor."

Unija vložila priziv proti odloku sodišča

Fort Worth, Tex., 10. sept.—Unija oljnih delavcev, včlanjena v Kongresu industrijskih organizacij, je vložila priziv proti odloku federalnega distriktnega sodišča, da je provizija Taft-Hartleyevega protidelavskega zakona, da morajo uradniki podati zaprisežene izjave, da niso komunisti, ustavna. Odlok je podal federalni sodnik T. W. Davidson.

Marshall bo načelnik ameriške delegacije

Washington, D. C., 10. sept.—Državni tajnik George C. Marshall bo načelnik ameriške delegacije, ki se bo udeležila zasedanja skupščine Združenih narodov v New Yorku prihodnji teden. Člani delegacije bodo imeli razgovore pred pričetkom zasedanja.

Eksplozija na izletniškem parniku

Pittsburgh, Pa., 10. sept.—Na izletniškem parniku Island Queen se je pripetila eksplozija, ko se je nahajal na reki Monongaheli. Eksploziji je sledil požar. Šest članov posadke je izgubilo življenje, 15 je pogrebnih, 18 pa je bilo ranjenih. Parnik se je pogreznil na dno reke po eksploziji. Na parniku so bili samo člani posadke, ko se je pripetila eksplozija.

Kitajska ima veliko armado

Nanking, Kitajska, 10. sept.—General Lin Ju, vojni podminister, je razkril, da kitajska armada šteje skoro pet milijonov vojakov. Armada je pod kontrolo vlade generalisima Kaišeka. Ju je dejal, da bo armada znižana, ako bo prišlo do sporazuma med vlado in komunisti.

Ustanovitev nemške vlade v sovjetski coni?

Pariz, 10. sept.—Vest iz zavezniških diplomatičnih virov v Berlinu pravi, da bo morda Rušija ustanovila nemško vlado v svoji okupacijski coni v vzhodni Nemčiji. Predsednik vlade naj bi bil feldmaršal Friedrich von Paulus. Vest dostavlja, da bo vlada ustanovljena, če se bo konferenca med zunanji ministri Rusije, Velike Britanije in Francije v novembru v Londonu izjalovila.

Trumanova hči sprejeta v unijo

New York, 10. sept.—Margaret Truman, hči predsednika, je bila sprejeta v unijo glasbenih umetnikov Ameriške delavske federacije. Besednik unije je dejal, da ji bo kmalu dostavljena članska karta. Margaret je enkrat nastopila kot koncertna pevka na radiopostaji v Detroitu.

Padec produkcije premoga v Angliji

London, 10. sept.—Produkcija premoga je padla za 450,000 zaradi stavke rudarjev v distriktu Yorkshiru. V stavki je udeleženo 50,000 rudarjev in 52 premogovnikov je moralo ustaviti obrat. Nobenega izgleda ni, da bo stavka kmalu končana.

Eksplozija bombe v Buenos Airesu

Buenos Aires, Argentina, 10. sept.—Bomba je eksplodirala pred ameriškim kulturnim centrom v tem mestu. Razbila je šipe v oknih, toda ranjen ni bil nihče. Center je v uradu ameriškega poslaštva.

Rogge vidi fašistično nevarnost

Ostra obsodba kongresnega odseka

Chicago, 10. sept.—John Rogge, bivši pomožni federalni jurist, je sinoči izjavil, da je Amerika hitro po poti, ki vodi v fašistično policijsko državo. On je govoril pred 800 člani in prijatelji skupnega protifašističnega odbora za begunce hotelu Congress.

Rogge je pravni svetovalec najstarejših uradnikov odbora, ki so bili v juniju spoznani za krivce za izjavo kongresa, ker niso hoteli izročiti knjig in rekordov kongresnemu odseku, ki vodi preiskavo neameriških aktivnosti.

"Ta odsek," je rekel Rogge, "je v vodstvu kampanje, da Amerika postane fašistična država. Odsek je neustaven, ker krši civilne pravice ameriških državljanov in provizije prvega amandamenta ustave, ki se tičejo svobode govora. Resolucija, ki je omogočila ustanovitev odseka, je neustavna."

Rogge je razkril, da je zadenega neustavnosti resolucije pred pravnim sodiščem v Washingtonu. Ako bo to sodišče proglasilo resolucijo za ustavno, bo zadenega predložena federalnemu sodišču v končno odločitev. "Bojazan prevladuje v Washingtonu, kakršne ni bil nikdar prej," je rekel Rogge. "Ameriški državljani se ne bojijo preči ustrahovanju, ker niso politični nazori niso v soznanju z nazori članov kongresnega odseka."

BRITSKE STROKOVNE UNJE IZREKLE ZAUPNICO VLADI

Southport, Anglija.—(ALN)— Delegati na konvenciji Kongresa strokovnih unij so izrekli zaupnico delavski vladi in zavrgli zahtevo za takojšnjo podržavljenje je jeklarske industrije. Glasovanje je sledilo zagotovilu voditeljev Kongresa, da bo industrija podržavljena, ko bo čas dozorel.

Niti eden delegat ni ugovarjal podržavljenju. Za podržavljenje jeklarske in drugih industrij se je izrekla delavska stranka v uspešni volilni kampanji pred dvema letoma. Konvencija je zavzela stališče, da člani delavske vlade vedo, kaj delajo. Oni naj odločijo, kdaj bo čas dozorel za podržavljenje jeklarske industrije.

Slišali so se očitki, da privatni lastniki jeklarske industrije se brigajo le za profite, ne za splošno blaginjo. Nadaljevanje privatnega lastništva pomeni zabiranje vladnih ekonomskih načrtov.

PRISTANIŠČNI DELAVCI ZAHTEVAJO ZAOSTALO PLAČO OD KOMPANIJ

New York.—(FP)—Čez tri tisoč pristaniščnih delavcev, članov unije Ameriške delavske federacije, je vložilo tožbe proti 20 kompanijam, ki jim nočejo dati zaostale plače in plače za čežurno delo. Delavci zahtevajo pet milijonov dolarjev od kompanij.

Delavci so vložili tožbe proti kompanijam kot posamezniki kljub protestu s strani Josepha T. Ryana, predsednika unije. Zastopa jih odvetnik Max H. Simon.

Tožbe so bile vložene v soglasju s provizijami pogodb, ki so bile sklenjene med unijo in kompanijami v letih 1943, 1944 in 1945. Te so določale plačo in pol za čežurno delo.

Odvetniki federalne vlade so vodili opozicijo proti sličnim tožbam v prošlosti. Argument je, da bi morala administracija

PRISTANIŠČNI DELAVCI ZAHTEVAJO ZAOSTALO PLAČO OD KOMPANIJ

New York.—(FP)—Čez tri tisoč pristaniščnih delavcev, članov unije Ameriške delavske federacije, je vložilo tožbe proti 20 kompanijam, ki jim nočejo dati zaostale plače in plače za čežurno delo. Delavci zahtevajo pet milijonov dolarjev od kompanij.

Delavci so vložili tožbe proti kompanijam kot posamezniki kljub protestu s strani Josepha T. Ryana, predsednika unije. Zastopa jih odvetnik Max H. Simon.

Tožbe so bile vložene v soglasju s provizijami pogodb, ki so bile sklenjene med unijo in kompanijami v letih 1943, 1944 in 1945. Te so določale plačo in pol za čežurno delo.

Odvetniki federalne vlade so vodili opozicijo proti sličnim tožbam v prošlosti. Argument je, da bi morala administracija

PRISTANIŠČNI DELAVCI ZAHTEVAJO ZAOSTALO PLAČO OD KOMPANIJ

New York.—(FP)—Čez tri tisoč pristaniščnih delavcev, članov unije Ameriške delavske federacije, je vložilo tožbe proti 20 kompanijam, ki jim nočejo dati zaostale plače in plače za čežurno delo. Delavci zahtevajo pet milijonov dolarjev od kompanij.

Delavci so vložili tožbe proti kompanijam kot posamezniki kljub protestu s strani Josepha T. Ryana, predsednika unije. Zastopa jih odvetnik Max H. Simon.

Tožbe so bile vložene v soglasju s provizijami pogodb, ki so bile sklenjene med unijo in kompanijami v letih 1943, 1944 in 1945. Te so določale plačo in pol za čežurno delo.

Odvetniki federalne vlade so vodili opozicijo proti sličnim tožbam v prošlosti. Argument je, da bi morala administracija

PRISTANIŠČNI DELAVCI ZAHTEVAJO ZAOSTALO PLAČO OD KOMPANIJ

New York.—(FP)—Čez tri tisoč pristaniščnih delavcev, članov unije Ameriške delavske federacije, je vložilo tožbe proti 20 kompanijam, ki jim nočejo dati zaostale plače in plače za čežurno delo. Delavci zahtevajo pet milijonov dolarjev od kompanij.

Delavci so vložili tožbe proti kompanijam kot posamezniki kljub protestu s strani Josepha T. Ryana, predsednika unije. Zastopa jih odvetnik Max H. Simon.

Tožbe so bile vložene v soglasju s provizijami pogodb, ki so bile sklenjene med unijo in kompanijami v letih 1943, 1944 in 1945. Te so določale plačo in pol za čežurno delo.

Odvetniki federalne vlade so vodili opozicijo proti sličnim tožbam v prošlosti. Argument je, da bi morala administracija

PROSVETA
THE ENLIGHTENMENTGLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE
JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Narodna za Zdravstveno dravstvo (izven Chicago) in Kanada \$6.00
na leto, \$4.00 za pol leta, \$2.00 za četrt leta; za Chicago in okolice
Cook Co. \$9.50 za celo leto, \$4.75 za pol leta; za inosestvo \$11.00.Subscription rates: for the United States (except Chicago) and
Canada \$6.00 per year, Chicago and Cook County \$9.50 per year,
foreign countries \$11.00 per year.Cene oglasov po dogovoru.—Rokopisi dopisov in nenaravnih
članov se ne vračajo. Rokopisi listovine vsebine (črtice, povesti,
drama, pesmi itd.) se vrnejo pošiljatelju le v slučaju, če je priložil
poštnino.Advertising rates on agreement.—Manuscripts of communications
and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts,
such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only
when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vsa, kar ima stik s listom:

PROSVETA

2857 - 59 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois

Glasovi iz naših naselbin

Poročilo o katastrofi
v BurgettstownuBurgettstown, Pa. — Vremen-
ski bogovi so zelo udarili naše
mesto. Vihar je razgrajal v na-
ši naselbini 2. septembra ob pol
trih ponoči. Kaj takega še ne
pomnimo tu. Po pravici povem,
da še nisem nikdar v svojem
življenju pretrpel toliko strahu
kot 2. septembra.Pričelo se je ob dveh zjutraj
s hudim treskanjem in bliska-
njem. Ob pol treh me je pre-
budilo in spravljal sem se pokon-
ci. Podal sem se v klet, a ko
sem stopal po stopnicah, se je
pričela zibati vsa hiša. Bilo je
grozno. Od zunaj je grmelo,
ropotalo in škripalo, kakor da bi
letole 5,000 aeroplanov nad Bur-
gettstownom.Tako je bilo vse mesto na no-
gah. Najprvo sem si ogledal
moje poslopje, katero pa je sreči
ni bilo preveč poškodovano. Po-
gledam okrog sebe in vidim da
je ležalo vse lepo sadno drevje
mojih sosedov na tleh. Napo-
tim se dalje s svetilko, kajti
mesto je ležalo v temi. Povsod
so ležali pretrgani električni vo-
di. Stopam dalje in povsod vi-
lim razvaline. Srečam zdrav-
nika, kateri me vpraša, koliko
oseb je mrtvih, jaz pa mu od-
govorim, da ne vem.Počasi sem se prebijal naprej,
kajti vse povsod so ležale elek-
trične žice, les, opeka. Prišlo so
ambulance—ljudje so leteli k
svojem. Ni moglo opisati po-
šleha na nesrečo. Škodo cenijo
na \$100,000, kar je veliko za ta-
ko majhno naselbino. Vihar je
odnesel les tri milje daleč.Pridem do Jakoba Leskoviča
na W. Pittsburgh st., toda hišo
najdem v razvalinah. Sirena je
ob treh piskala alarm in člove-
ku se je zdelo, da je konec sve-
ta. Ob šestih zjutraj pa so že
prišli tovorni avtomobili in pri-
šlo se je s popravili. Mesto je
obiskalo mnogo stoticev oseb.
Mnogo poslopj ni bilo močeno
popraviti. Mestna uprava je po-
zvala vse ljudi na delo.Obiskal sem tudi Petra Miri-
ča, ki živi malo vstran. Vihar
mu je poruval in polomil čez
300 sadnih dreves. Mož je za-
jokal na ves glas, kajti njegova
škoda znaša nad \$3000. Tudi
poslopje mu je močno poškodo-
valo.Tukajšnja lesna tvrdka ima
tudi veliko škodo, okrog \$30,-
000. Če bi se nesreča prepetila
podnevi, bi mnogo ljudi izgubi-
lo življenja. Tukajšnja strojna
tovarna je bila namreč močno
poškodovana, toda k sreči ni ob-
ratovala. Če bi, bi morda bilo
ubitih nad sto oseb, tako pa so
bile ubite samo tri osebe in več
ranjenih. Frank Laurich.

Poročilo zastopnika

I.

Hermine, Pa.—Da bi poma-
gal tudi jaz praznovati dan
SNPJ v Clevelandu, sem sklenil
zaeno obiskati tudi Prosvetne
in Proletarčeve naročnike in a
tem pokriti stroške za vožnjo in
druge stvari.Na pot sem se podal deset dni
pred slavnim dneva SNPJ. Čaka-
joč na avtobus, ki vozi iz New
Castlea v Bessemer, sem srečal
Slovenko iz Bessemerja, ki je
tajnica društva SNPJ in je bila
po opravkih v New Castleu.
Obnovila je Proletarca. To je
storil tudi Matt Hartman, kakor
tudi Kartelovi, pri kateri sem
prenočeval, kot običajno. Pro-
sveto so ponovili tudi Kopniko-
vi, Jevnikar, Fr. Ruzich in urar
Pušnik, kateri pa je že pol leta
zelo bolan. S pomočjo palice je
slezel iz postelje. Želim mu
skorajšnjega okrevanja!Matt Hartman mi je pripove-
doval o napadu, ki so storili
na mladi pobalini v hišici, v
kateri živi s nekim Fincem. Ko
so zlikovci vstopili v koč, Fin-
ca ni bilo doma. Zahtevali so
ves denar, Hartman pa jim je
odgovoril, da ga nima. V žepu
je imel le 48c, katere so mu lo-
povi vzeli. Na mizi pod knjigo
je sicer imel nekaj dolarjev, a
k sreči jih niso našli. Sicer pa
niso bili njegovi, ampak od nje-poslovnih zadržanih sistem. Vsekakor smo gotovi v tem, da bo za-
držništvo preživelo kapitalizem, kajti bodočnost spada zadržni
ideji in socializmu.Med organiziranim delavstvom v Californiji je precej političnega vzneta. Zadnjič se je v Los
Angelesu vršila skupna konferenca zastopnikov unij CIO, ADF in železničarskih bratovščin, na
kateri so izdelali program za politično sklopo za prihodnje svezne volitve. Od leve na desno so:
Paul Schliel od CIO, G. F. Irvine od bratovščine lokomotivnih kurjačev in inženirjev ter Ben Doda
od ADF (železniške unije).govega sina, ki mu jih je po-
sodil, da mu ni bilo treba menjati
bonda. Math se je hudo bal,
da ga bodo pričeli pretepati, te-
daj pa se je ustavil avtomobil
pred sosedovo hišo, nakar so se
falotje prestrašili in pobegnili.Nekaj mesecev pred tem pa
so roparji obiskali banko v New
Castleu in odnesli \$16,000 (\$167).
Toda redarji so jim bili takoj
tesno za petami in jih ujeli na
strehi neke hiše. Ropar je sicer
obstrelil policista, vendar pa je
bil še dovolj uren in ga zgrabil
za nogo, tedaj pa ga je drugi
policist obstrelil in ujel. Ropar
je bil star okrog 40 let.Poslovil sem se od mojih do-
brih gostiteljev Kartelovih in se
napotil v Sharon, kjer so mi šli
na roke Steklašovi, Paulinich,
J. Cvelbar, Bogolin, Cimpar-
man, Maček, Gernadnik, Joe in
Jack Garm, tajnica Gorence in
Bahorjevi. Slednji imajo hčer-
ko, ki zelo pridno stopa po ste-
zi staršev. Pri Furlanovih sem
pa prespal.V Sharonu sem dobil tudi ne-
kaj naročnikov na revijo "The
Slavic American". Pomen te
revije je že opisal v svoji ko-
loni Milan Medvešek. Naj o-
menim, da nimam nobene pro-
vizije od te revije. Trgovca Bo-
golin mi je izročil poleg naroč-
nine za Proletarca tudi za Ena-
kopravnost, ker je vedel, da sem
bil na potu v Cleveland. Na-
ročnino sem izročil v uradu
Enakopravnosti, tedaj pa so mi
dali knjižico in me vprašali, če
bi hotel zastopati tudi njihov
list. Ker sem zadnje čase opa-
zil, da A. D. zelo napada Ena-
kopravnost, poleg tega pa jo to-
ži kaplan Gabrovšek, sem za-
stopništvo prevzel.Zavedni rojaki, kaj mislite o
tej tožbi? Kje so ostale vse le-
pe božje čednosti? Ali ne uči
sveto pismo: ne kradi, ne ubi-
jaj, odpustaj svojim nasprotni-
kom?V Jugoslaviji in v državah
vzhodne Evrope so razlitali bo-
gataše in razdelili zemljo me-
reže, a predstavnik katoliške
cerkve je nastopil proti vsem ti-
stim, ki zahtevajo boljši kos
kruha. Ali je to pravično? Sko-
da je, da je tako majhen odstot-
ek ljudi, ki študira to hinav-
ščino. Ljudje so vse preveč
strahopetni in se boje resnice
zreti v obraz. Človek se bi mo-
ral najprej otežiti mračnjastva
v posvetnem življenju, šele po-
tem bo zasijala prava svoboda
in ljubezen po vsem svetu. Raz-
iskovanje resnice naj bo temelj
vse civilizacije.Pred seboj imam časopis, ki
piše, da se katoličani ponašajo
z moralnimi nauki, nato pa sle-
di statistika, ki kaže katoličane
v kaj čudni luči. Leta 1940 je
bilo obsojenih v zapor jetnišni-
ce Sing Sing 788 katoličanov,
374 protestantov, 172 židov in 22
oseb raznih drugih veroizpove-
di. Med njimi pa ni bilo nobe-
nega brezverca. V smislu te
statistike bi lahko rekli, da se
ljudje poslužujejo raznih ver
zato, da laže ropajo, krajejo inubijajo. Najprvo stori zločin,
potem se pa izpoveje in pred Bo-
gom ti bo vse odpušeno...Na drugi strani pa brezverci
ne verujejo v posmrtno življe-
nje in ker so raziskovalci resni-
ce in pravice, jih je sram, da bi
zabredili v hudodelstva. Oni ra-
zumejo, da so nebesa na zemlji
in da je tvoje življenje odvisno
od tebe samega, kako si ga ure-
diš. Svobodomislci so duševno
zadosti močni, da prestanejo vse
muke in težave pri preizkuš-
njah, zato pa se kapitalistični
postopački toliko trudijo, da bi
ustvarili razdor pri poštenih
družinah in umazali ime kak-
šnega člana družine, ki se bori
za staro pravdo in pravice člo-
veštva. Toda svet se vendar
vrti, je zabrusil Galilejo v obraz
svojim katoliškim inkvizitor-
jem, in seveda z njim tudi na-
predek človeštva.Lincoln je dejal, da vseh lju-
di ni mogoče vleči za nos. In
ker se slednji borijo za koristi
ljudi vsega sveta, bodo prej ali
slej tudi zmagali.Veliki socialni in gospodarski
preobrati se ponavljajo vsakih
100 let. Ako človeštvo ne zna
priti do reform v skladu s teh-
nično dobo na lep način, potem
se rodi sila. In kadar bruhe
na dan ta sila, vzame s seboj
v to ali ono smer vse kot vihar.
Zato bodimo ponosni, da so šli
Slovani za zvezdo Danico in se
izkrcali iz teme ter stopili po
poti v svetlo planjavo.Oprostite, ker sem zašel z
"mojega pota". Rezultat tega je,
da že vnaprej vem, da bo ta do-
pis priobčen v dveh delih.

(Konec jutri.)

Anton Zornik.

V Jugoslavijo bilo
poslano za
\$150,000 strojevNew York, N. Y.—Dne 13. av-
gusta je jugoslovanski parnik
SS Radnik odplul iz Montrea-
la, Quebec, noseč na svojem kro-
vu dva velika stroja za izdelava-
nje cementnih blokov, v vred-
nosti \$138,086.92, in materiala za
pasove za \$12,616.60. Skupna vsota
znaša \$150,713.52, ki je bila
prispevana iz posebnega sklada
za stroje.S tema dvema Besserjevima
strojema za izdelovanje cement-
nih blokov bodo delavci proizva-
jali 108,000 kosov na teden, kar
bo v veliki meri pomagalo pri
gradnji poslopj in tovarn, ki so
bile porušene v vojni.Dalje je bilo poslanih v Jugo-
slavijo raznih strojev in orodja
dve toni in pol teže in vrednosti
\$2,500. Te stroje so skupaj spravi-
lil mr. Pavelka, aktivni član
pri podružnici v Chicago, dalje
John Svoger iz Tacome, Wash.,
in Mike Milkovich iz Johnstow-
na, Pa.Jugoslovanski parnik Radnik
bo priplul v newyorški luko 1.
oktobra, nato pa ne pride do
maja meseca 1948. Apeliramo
na naše prijatelje, da posodijo ali
investirajo denar ter ga pošlje-
jo našemu skupnemu podjetju,
tako da nam bo mogoče nabavi-
ti nadaljnje stroje za jugoslo-
vansko ljudstvo.

Pred tremi meseci smo posla-

li nabiralne pole raznim dru-
stvom, podružnicam in organiza-
cijam za upravne stroške naše
organizacije. Nekaj pol je bilo
vrnjenih, na stotine pa še ne.
Prosimo, da vrnete te pole in
prispevku našemu uradu. Vsak
prispevek dobrodošel. Pošljite
na naslov: The American Asso-
ciation for Reconstruction in
Yugoslavia, Inc., 465 Lexington
Ave., Room 21, New York, N. Y.

Odbor.

V Aliquippi
na delu za SANSWest Aliquippa, Pa.—Nič ne
pretiram, ako rečem, da je tu-
kajšna naselbina ena najnapred-
nejših.Tukajšnja podružnica 12
SANSa je bila ustanovljena ta-
koj ob pričetku te organizacije.
Da se pa tudi naša mladina za-
veda, da je nam, ameriškim Slo-
vencem, SANS potreben, doka-
zuje to, da je tukajšnje angle-
ško poslušno društvo št. 721
SNPJ pristopilo k SANSu kot
član ter plačalo za t. l. \$10 čla-
narine, poleg tega še \$3.60; pre-
ostanek od buse ob priliki dne-
va SNPJ. Omenjeno društvo je
tudi prispevalo \$50 ob priliki
SANSove konvencije. Vso čast
članom in priznanje odboru!
Upati je da bo našlo mnogo po-
snehalcev.V mesecu dni smo napredova-
li za deset članov, izmed kateri-
h je šest tukaj rojenih. Frank
Vidie in Joseph Yaklich sta
častna člana in dva podporni
člana iz Ellwood City, Pa., Pe-
ter Rahne in John Ogrizek. Že
od pričetka pa je naš član
Frank Dornik iz Ellwood City-
ja in je tudi prispeval \$5. K
Dorniku nisem še nikoli šla za-
stojin.Iskrena hvala vsem, kateri
ste kaj prispevali! Prosim vse
člane, da se udeležijo prihodnje
SANSove seje dne 20. sept. zve-
čer. Pozdrav vsem rojakom!
Theresa Gerzel, tajnica.Važna seja
podružnice 51 SANSaBarberton, O.—Članstvu tu-
kajšnje podružnice 51 SANSa se
naznana, da se bo vršila dolgo
pričakovana seja v nedeljo, 14.
septembra, začetek ob 4. uri po-
poldne v dvorani društva Domov-
ine, in sicer takoj po društveni
seji. Udeležite se te važne seje,
ker bomo imeli več važnih za-
dev na dnevnem redu.Kakor je že znano, se je taj-
nica odpovedala tajniškemu po-
slu radi važnih zadržkov, zato
bomo morali izvoliti novega taj-
nika ali tajnico. Med drugimi
stvarmi, bomo razmotrivali o
jugoslovanskih filmih, katere
bomo lahko dobili iz glavnega
urada SANSa. Te filme sedaj
kažejo po raznih slovenskih na-
selbinah po Ameriki. Dobro bi
bilo, da bi jih predvajali tudi
v Barbertonu, da se bi tukajšnji
rojaki na svoje oče prepričali o
pravem položaju v Jugoslaviji.
Proti kateri danes reakcija vodi
tako strupeno propagando.Torej pridite vsi na to sejo
in pripeljte s seboj kaj novih
članov. Tukaj je veliko rojakov
in rojakinj, ki se strinjajo z or-

Časovni komentar

MILAN MEDVEŠEK

V Sloveniji so se izogibali
ameriškega žurnalista
Theodore Andrica, stabi-
pisnik Cleveland Pressa,
haja v Jugoslaviji in po-
svoje vtise svojem kapitalis-
nemu časopisu. Navzlic tem
da je Cleveland Press sovra-
novi Jugoslaviji, kakor je
ameriško kapitalistično časo-
je, pa Andrica priznava, da
deželi zelo pridno grade in
navljajo, država skrbi za o-
ke, socialno skrbstvo in za-
je na visoki stopnji.Andrica je obiskal tudi Lj-
ljano, kjer je našel nekaj
tlačnih zrn in konstatiral, da
more še marsikaj razumeti
Jugoslaviji. V Ljubljani se
nahajal baš ob času sodnih
ravnar proti zarotnikom, in
je obiskal nekatere svoje pr-
telje, so mu dali razumeti,
ne pride več napokrog. To
Andrico precej zmedlo, to-
ozirno na stališče, ki ga za-
ma Amerika nasproti Jugosla-
ji od konca vojne naprej, se
bi smel čuditi, če se Jugosla-
ni izogibajo Američanom.V A. D. do dobili pomoč
"naprednih krogov"...V klerikalni Ameriški Do-
vini se čestokrat zaletujejo
"nekega" Medveška, to je v
ca. Zdaj kaj skrupa skupaj
karski urednik Jaka, zdaj
plan Gabrovšek, nato "Zaplo-
pod katerim se menda skr-
Gabrovšek ali pa pater Am-
žič. Vsi skupaj pa ne mo-
ničesar na dan privleči, s čim
bi me ošmirali, zato so za-
poklicali na pomoč nekoga
"naprednih krogov", ki je
strahopeten zajec in se sku-
za psevdonimom "Tine Star-
per". No, ta Tine tudi ni
gel najti nobenega drugega
ha kot fakt, da sem kandida-
za upravnika Prosvete, torej
na boben razglasil nekaj,
ve sleherni član SNPJ. Kdo
blatoma paca, se prej ali slej
opaca!Naj še pripomnim, da se A.
postavlja kot pravoverni kat-
oli list, ki trdi, da piše le
resnico, toda njeni sodniki
skrivajo pod napačnimi im-
in izza plota mečejo kamne
na poštene ljudi. Enega iz
teh sodnikov je pred čas
stari župnik Trunk dobro
cal in od tedaj se zaplotnik
piše "Zaplot". Če bi ta
res pošteno pisali, se ne bi si
vali pod drugimi imeni! Po-
tako nima korajžje podpisati
svoje imena pod svoja za-
poročila njihov poročeval-
Trsta. On je brez dvoma k-
šen bivši domobranec v tal-
C Kravčenko in Budenz.Naslednje bo morda raznu-
lo le nekaj oseb. Zadnjič sta
srečala dva stara sovražnika
si podala roke. Začudil sem
kako se nekateri z lahko so-
mene iz Savla in Pavla in ob-
no, takoj nato pa sta mi pri-
na misel Kravčenko in Budenz.
Ali bomo dobili tudi Slove-
svojega Kravčenko?

Kaj je Marshallov načrt?

Kaj je prav za prav Marshall-
lov načrt? Nekaj časa je
precej nejasnosti o tem nač-
in mnogi so se čudili, zakaj
Rusija neče pridružiti in so-
lovati z Marshallovim načrtom.
Pred kratkim pa so imeli a-
riški ligijonarji konvencijo
New Yorku in na dnevnem re-
prišel tudi ta načrt. Vete-
ro še skoraj dali nezaupnico
mu načrtu, nato pa se je pri-
sil k besedi Harold Stassen,
predsedniški aspirant, in jih
gotovil, da je to protikomun-
istični načrt, nakar so ga odob-
soglasno.organizacija SANS vsaj v pogov-
rih, toda so odvisni od ne-
višje oblasti. Oni, kateri so
je neodvisni in ne sede na pi-
tu, se jim sedaj nudi prilika.
lahko dejansko in ne samo z
sedo, pokažejo, da so za pro-
silne ideje tukaj in v Jugo-
vijli.Na svidenje 14. septembra
poldne!

Razgledi po stari domovini

(Poroča Franjo Aleš iz Ljubljane)

POLITIČNI PREGLED

Ugotovitve Edvarda Kardelja

Na velikem političnem zborovanju na Taboru v Ljubljani je podpredsednik jugoslovanske vlade Edvard Kardelj govoril o uspehi pri izvajanju petletnega gospodarskega načrta ter nekatere značilnosti političnega in gospodarskega življenja jugoslovanskih narodov.

Z izvedbo petletke bo Jugoslavija postala moderna in napredna država z industrijskega vidika, vsekakor pa ji bo zagotovljena gospodarska neodvisnost. Izvedba petletnega načrta ni lahka stvar, toda z naporom delovnega ljudstva, ki je zdaj povezano v eno samo družino, bo stvar uspešna, čeprav jih je nekaj doma in v tujini, ki godrnjajo proti petletki. Tisti godrnjači, ki so oponirali proti načrtu ter vpili, da načrt ni realen, da je sleparki in da obstaja samo na papirju, so se danes prepričali — po obratno 6 mesečnega dela — da so bile njihove trditve zlagane in neutemeljene. Drugi glasovi proti načrtu in delovnim naporom ljudskih množic, ki hočejo elektrificirati in industrializirati državo, so pa trdili, da je načrt močnejši in da pomeni močan razvoj gospodarske sile v državi; da pa je njegova izvedba predraga, pa so (gotovo v službi tujih sil) priporočali, da naj namesto industrializacije in elektrifikacije Jugoslavije raje zgradi lahko industrijo namesto težke. Ti ljudje so tudi priporočali, naj se ne uvažajo novi načini dela. Ni bilo težko odkriti sovražnikov, ki so se skrili za temi glasovi. Zakaj, uvažati iz inozemstva razne predmete razen v primeru, ko je to potrebno, pomeni držati domovino v zaostalosti, pomeni plačati drago v inozemstvu in živeti drago, pomeni odtrgovati kruh od ust in ga izvažati v inozemstvo, ropati naše gozdove, to se pravi hoditi po poti uboštva. Zgradi lahko industrijo namesto težke pomeni postaviti Jugoslavijo v odvisnost od inozemstva.

Tudi med narodno-osvobodilno vojno so se številni sovražniki Osvobodilne fronte izjavljali za njene prijatelje ter šepetali ljudem: počakajte, še ni čas, potem bomo prišli za orožje. Nismo jih poslušali takrat in danes je vsakomur jasno, da je bilo to pravilo, da jih nismo poslušali. Tudi današnja priporočila čakanja, ki prihajajo od raznih sovražnih elementov in raznih zaostalih možganov, nas ne bodo ustavila, ker bi to pomenilo, da se sami obesimo na uboštvo, na gospodarsko in politično odvisnost pod tujim kapitalizmom. To bi pomenilo obsojiti Jugoslavijo, da ostane za vedno "poljedelski prirastek" zapadnih industrijsko bolj razvitih kapitalističnih držav.

Izvedba petletnega načrta pomeni začetek nove zgodovinske dobe za jugoslovanske narode. Sovražniki jugoslovanskega gospodarskega načrta ne morejo ostati mirni in ostanki domače reakcije in domaćih kapitalistov so se spremenili v agente tujih imperialistov, ki jih danes ljudska oblast odkriva na vsakem njihovem protijugoslovanskem in zločinskem koraku.

V Sloveniji so bili protijugoslovanski elementi razkrinkani pri njihovem sodelovanju z okupatorjem in zato se niso mogli politično uveljaviti. Ti hlapci, v službi tujca, se sicer še danes skušajo nasloniti na bivše sodelavce okupatorja in na protijugoslovansko duhovščino. Prva skupina sovražnikov slovenskega naroda je bila se posebno razkrinkana na procesu proti Nagodetu, Furlanu in dr. Ti ljudje so napravili vse mogoče, da bi razkrili vojaško mrežo v korist tujca, da bi se združili s tolpami, ki so bile na tuj račun poslani iz Avstrije v Jugoslavijo, tožili so se z dejo tuje intervencije v Jugoslavijo, ki naj bi jih postavila na oblast. Ta topla ni imela nikoli političnega programa, ne pred vojno, niti med vojno, niti po njej. V teh procesih se je videlo, da se večji del cerkvene

hierarhije v Sloveniji sistematično in stalno upira težnjam slovenskega ljudstva, pravi narodni svobodi in napredku.

Jugoslovanski škofje so pred dnevi sklicali neke vrste konferenco, s katere so poslali zvezni vladi v Beograd spomenico in postavili celo vrsto tendencioznih zahtev, kakor na primer pogoj za "sodelovanje" cerkve z državo. Tak način postavljanja zahtev je nesramen, sicer pa škofom primanjkuje tudi čut stvarnosti. Zadržanje države do cerkve v Jugoslaviji je odvisno vsem in izključno od cerkve same in ne od države. Ustava daje cerkvi vse pravice, ki so potrebne za izvajanje bogoslužja. Na univerzah obstajajo bogoslovne fakultete, cerkev razpolaga s šolskimi prostori, kjer lahko vrši verski pouk. Niti ena cerkev v Jugoslaviji ni zaprta in nihče ni bil danes preganjan zaradi verskega prepričanja. Cerkev tiska tudi vse verske knjige, v kolikor jih potrebuje pri izvrševanju bogoslužja.

Jugoslovanski reakcionarni cerkveni krogi izkoriščajo pravice, ki jih jim daje ustava. V mnogih krajih so se poslužili cerkve in spovednice za dvoumno propagando proti ljudskim oblastem. Hkrati pa je del višje duhovščine, kakor je bilo dokazano na nedavnih sodnih procesih proti inozemskim spijonom, sodeloval s tujimi vohunskimi organizacijami in tolovajskimi tolpami, ki so jih te organizacije poslale v Jugoslavijo. Nagodetov proces je tudi pokazal, da so bili tudi člani ljubljanske škofije neposredno povezani na vohunsko mrežo. To pa je dokaz, da je del uradnega cerkvenega aparata stopil v vrste sovražnikov ljudske demokracije. Mnogi pošteni slovenski duhovniki so ostali na strani ljudstva in so obsodili delovanje svojih predstojnikov. Edino, kar ljudstvo odločno zahteva od cerkve je, naj bo lojalna državi.

Spremembe v slovenski vladi

Na predlog predsednika slovenske republike vlade M. Marinka je izdalo predsedstvo prezidija ljudske skupščine LRS ukaz o razrešitvi dosedanjih doznosti članov vlade LRS ministrstva za prosveto (do sedaj Lidija Sentjura), ministrstva za komunalne zadeve (do sedaj Ivan Tomo Brejč) ter postaviti novih ministrov in sicer: Lidijo Sentjura za ministra za komunalne zadeve, dr. Jožeta Potrča za ministra za prosveto, Toneta Fajfarja za ministra novo ustanovljenega ministrstva za lesno industrijo, Viktorja Repiča za ministra za trgovino in prekrbo, Jožeta Borštnarja za ministra za lokalni promet, Ivana Regenta za ministra za delo in Jazneza Hribarja za ministra brez portfelja.

Po izjavi predsednika vlade je bila izvršena rekonstrukcija vlade zaradi prevzema ministrskih rezorjev po tistih članih nove slovenske vlade, ki so po svojih strokovnih in organizacijskih izkuštvih, po svojem poznanju vseh vprašanj najprimernejši za vodstvo poverjenih jim ministrstev.

Trst v objemu Marshallovega načrta

Stanley L. Sommer, voditelj ameriške misije za pomoč zoni A, je v razgovoru z nekim dopisnikom glede udeležbe Trsta pri Marshallovem načrtu dejal, da je Trst "potreben te pomoči", ker se je njegov položaj v primeru z lanskim letom zelo poslabšal. Pomoč, ki jo bo post-UNRRA dala tudi Trstu, bo le neznatna in bo komaj zadostila najmanjšim potrebam prehrane. ZVU (zaveznika vojaška uprava) v Trstu je predložila študijski komisiji v Parizu posebno poročilo v zadevi Marshallovega načrta. Podlaga za to poročilo so tvorile svojačasne izjave in ugotovitve gospodarsko-finančne komisije štirih velešil. Konferenca štirih v Parizu je predlagala varnostnemu svetu pri OZN postaviti 5.000.000 dolarjev za dobo od julija do avgusta 1947 v korist STO-ju. Trst

bi po Sommerjevem naziranju kot celota prispeval pri načrtu za evropsko sodelovanje s svojimi industrijskimi in trgovskimi napravami. Trst da lahko na razpolago svoje pristanišče za tranzit, ladje, ladjedelnice in petrolejske čistilnice.

Delegati jugoslovanske vlade v Sofiji

V smislu blejskega jugoslovansko-bolgarskega sporazuma je odpotovala iz Beograda v glavno mesto Bolgarije, Sofijo, številna delegacija jugoslovanske vlade z nalogo, da obdela vsa vprašanja v zvezi s sklenjenimi sporazumi političnega, gospodarskega in kulturnega značaja.

Delegacijo jugoslovanske vlade tvorijo Srzentič, pomočnik industrijskega ministra, Čalič, pomočnik predsednika zvezne narodne komisije, Magašič, pomočnik kmetijskega ministra, Crnobanjan, pomočnik ministra za zunanjo trgovino, Simić, direktor direktorata za gradnjo železnic ter še 14 voditeljev gospodarskih, upravnih in dr. oddelkov ministrstev za finance, industrijo, trgovino in dr. ter številni tehnični uslužbenci.

Svobodno izražanje volje koroških Slovencev je prepovedano

"Slovenski vestnik", glasilo Osvobodilne fronte za slovensko Koroško, ki izhaja na Dunaju, je objavil daljši članek o pripovedkah o "kulturni svobodi" koroških Slovencev in o "demokraciji" v njihovi svobodni državi, ki jih baje uživajo koroški rojaki. To je v resnici laž, ki je namenjena varanju svetovne javnosti.

Po policijskih odločbah so prepovedani politični govori in prosto izražanje volje slovenskega ljudstva na Koroškem. To je tipično protijugoslovansko nasilje avstrijskih organov, ki hočejo zaдушiti osvobodilno borbo koroških Slovencev in jim preprečiti, da bi glas o tej borbi prodril v mednarodno javnost. S tem pa hočejo istočasno tudi onemogočiti sleherno slovensko prosvetno-kulturno delo.

Dolgoletne izkušnje učijo, da je "politika" vsaka beseda, ki je izrečena v materinskem, slovenskem jeziku na Koroškem. Prepoved "političnih govorov", to je stvarno prepoved slovenskih govorov, slovenske besede, slovenske zavesti in slovenske misli. Medtem, ko sami organizirajo razne "pevske sestanke", na katerih govore o stari hitlerjevski "nedeljivi Koroški", hočejo avstrijski šovinisti depolitizirati kulturno-prosvetno življenje, služke mednarodnemu imperializmu, razorožiti slovenski narod v borbi za svobodno in boljše življenje.

Slovenci na Koroškem bodo nadaljevali z resničnim narodnim in prosvetnim delom, ki je vedno bilo in mora ostati izraz narodne borbe na poti k ustvaritvi narodnih ciljev. Slovensko ljudstvo odločno protestira proti vsakršnim omejitvam demokratičnih pravic in se bo še naprej borilo za resnično demokracijo in proti omejitvi kulturne aktivnosti.

Še ena ladja

ki so jo dvignili z morskega dna. Prometu je bil izročen parnik "Cavta", ki so ga lani dvignili z morskega dna v dubrovniškem pristanišču. Obnovili so ga v splitki in kraljeviški ladjedelnici. Zda ga uporabljajo za o-balno plovbo.

IZVLEČEK ZAPISNIKA SODNE OBRAVNAVE PROTI FRANCU SNOJU

Sodna obravnava proti Francu Snoju—Snoj obtožuje Furlana

(Nadaljevanje)

Snoj na to molči.

Tožilec:—Ali veste, obtoženi Snoj?

Snoj:—Na to nekaj časa molči, potem pa pravi: Takrat, ko sem se o teh zadevah razgovarjal, o dr. Furlanu nisem toliko vedel, kakor sem pozneje vedel in vem sedaj.

Tožilec:—Obtoženi Snoj, vi ste bili član OF, na kateri listi ste bili izvoljeni za ljudskega poslanca?

Snoj:—Na listi OF.

Tožilec:—Kakšna bi bila vaša dolžnost takrat, ko ste delali stvari, ki smo jih pravkar našli in ki vam jih očita obtožnica?

Snoj:—Da bi to prijavil.

Tožilec:—Ali je tako delovanje sdruljivo s članstvom OF, ali je to sdruljivo s ljudskim poslanstvom?

Snoj:—Ne. In zato sem izjavil, da sem deloma kriv.

Tožilec:—Kakšen je vaš odnos do teh stvari, nam pove citat, ki ga je takoj po razgovoru z vami napisal obtoženi Nagode, in kjer pravite, da bomo v dveh letih pod pritiskom zapada vrgli komunistični režim. To so vaše besede, ki jih je obtoženi Nagode zapisal v svoj dnevnik in ki bodo prebrane v dokaznem postopku.

Snoj:—Jaz se ne spominjam, da bi tako rekel. Ne trdim, da nisem ničesar v tem smislu govoril, ampak tako gotovo ne.

Tožilec:—Zakaj se je nameraval ustvariti zveza s Kuharjem? (Dr. Lojze Kuhar, urednik bivšega "Slovenca", je bil s Francom Gabrovškom se pred napadom Jugoslavije poslan v inozemstvo, da gleda za koristi Slovenske ljudske stranke. Kuhar je ostal v Londonu, Gabrovšek pa je prišel v Ameriko in delal za Snoja v Jugocentru, kjer so se potvarjala poročila o "velikih činih Mihajloviča in četnikov", kasneje pa "patriotov", s katerim nazivom so skrivali pred slovensko in jugoslovansko javnostjo v Ameriki Osvobodilno vojsko in partizane. Ko so zavezniki javno priznali Tita in Avnoj in je Snoj zaključil v Jugoslaviji "rešiti, kar se rešiti da", je Kuhar držal več govorov po londonskem radiju ter apeliral na svoje pristaje v Sloveniji, da stopijo v Osvobodilno fronto, ki edina upravičeno zastopa veliko večino slovenskega naroda. Kuhar sam se ni vrnil v domovino. Očividno je, da je bil njegov nastop hinavski ter da je v inozemstvu nadaljeval svoje intrige za koristi stare garde. In s tem Kuharjem je Snoj s svojo skupino in Furlanom skušal skleniti ožjo zvezo. Op. SANS.)

Snoj:—Da bi mu poslal kak članek, kako snov za časopise. Tako sem to takrat razumel.

Tožilec:—Ali ni bila namenjena zaradi medsebojnega obveščanja?

Snoj:—Mislim, da sem celo jaz dal pobudo in imenoval dr. Kuharja, ker ima zveze z novinarji in bi najlaže spravil kak članek v javnost.

Predsednik:—Zakaj pa naj bi se ta zveza vzdrževala na ilegalen način?

Snoj:—Zaradi tega, ker bi to bil članek, ki ne bi bil naklonjen režimu.

Predsednik:—Ali je po vašem mnenju in vtisu vedel Furlan za obstoj Nagodetove skupine?

Snoj:—Gotovo je vedel.

Predsednik:—Kakšni pa naj bi bili odgovori na dotična vprašanja, ki ste jih sprejeli od Furlana? Ali bi bili v skladu s ljudsko oblastjo ali naperjeni proti ljudski oblasti?

Snoj:—Že vsebina teh vprašanj se glasi, da bi morali biti ti odgovori nasprotni.

Predsednik:—Kaj vam je Furlan v zvezi s tem izjavil?

Snoj:—Posebej ni nič izjavil, ampak je meni za nekatere zadeve samo rekel, naj bi napisal.

Predsednik:—Ali vam je povedal, za koga naj bi bilo?

Snoj:—Menda je celo imenoval ime, ampak jaz sem bil pod vtisom, da gre tukaj za nekoga tujca, ki stanuje v hotelu "Slo-nu" ali v hotelu "Unionu".

Snoj je nadalje priznal, da je dobil vtis, da dela Furlan po navodilih in v interesu tujega predstavništva v Ljubljani ter da se je ta vtis v njemu stopnjeval od slučaja do slučaja.

Na razpravi je Snoj nadalje priznal, da je vedel, da so nekateri člani ilegalno hodili čez mejo. Vodil jih je kurir, kje, tega pa ni vedel. Znan mu je bilo, da je Gizela Drčar pobegnila na Koroško, da pa je menil, da je šla k svojemu možu. Tožilec mu je po pisavi dokazal, da je bila najintenzivnejša delavka v špijanskem centru 101. Snoj je odklanjal obtožnice, da je v okviru Nagodetove skupine deloval na to, da bi znanje sile intervenirale gospodarsko, oboroženo in v vmešavanjem v notranje zadeve Jugoslavije. Dopolniti možnost, da so člani Nagodetove skupine izkoristili informacije, ki so jih dobili nehoti v razgovorih z njim. Nasprotno pa je zatrnil, da si je Furlan intervencijo želel. Glede članov, ki jih je prevajal v slovensko, pravi, da so bili zelo ostri in sovražni. Članek "Titov življenjepis", ki mu ga je dal dr. Furlan, je po Snojevem bil "... zelo oster napad, ne samo napad—to je blatenje maršala Tita." Priznal je, da je blatenje Tita, najvišjega predstavnika oblasti, blatenje ljudske oblasti Jugoslavije.

Snoj je tudi priznal, da je kot državni uradnik interveniral za razne aretirance in obsojence. Kot minister in kasneje kot uradnik DAPS je "nezvestno" dajal zaupne podatke, politične in splošne gospodarske vsebine Nagodetu, Furlanu in drugim članom te skupine. Popolnoma pa zanika, da bi vedel za kako zvezo, ki jo je imela ta skupina z inozemstvom, izvemši zveze s konzulom tuje države v Ljubljani. "Grešil bi", je izjavil Snoj, "če bi rekel, da je imel Nagode zveze preko kurirja z emigracijo. Vedel sem samo za zvezo s Kuharjem in zvedel sem v teku časa, da sta Furlan in Sire povezana s konzulom."

Na vprašanje, kakšen je bil Snojev odnos do OF, je obtožene odgovoril, da je samo ne-

sedel danes na zatožni klopi, ni imela niti ene točke programa, da bi jo lahko smatrala za samostojno skupino, tiste stranke, ki pa imajo svoj program, danes v Jugoslaviji delajo. Vsi namen ni bil organiziranje stranke, vseh namen je bil, kakor se jasno vidi, razbiti OF, ne razbiti jo kot politik, ampak kot zaveznik špijanske tolpe Nagodeta: To je bil vaš program.

Na te ugotovitve javnega tožila, ki jih je navzoče občinstvo burno odobraval s plaskanjem, se je Snoj izmikajoče izgovarjal, da niti slutiti ni namen Nagodetove skupine in da je večino izvedel šele iz obtožnice.

Po desetminutnem odmoru se je obravnava nadaljevala in sicer tajno in občinstvo je bilo od te izključeno.

Sodnijska obravnava proti ostalim obtožencem se je pričela že 29. julija. Iz zapisnika je razvidno sledeče:

(Konec prihodnjic.)

V Preostali so danes sodovne in daljavo vesti. Ali jih štate za dan?

NA POTU K DOSEGI POLNE ENAKOPRAVNOSTI

Predsednik Truman je pred nedavnimi izrazil svoje globoko uverjenje, "da smo dosegli odločilno točko v dolgi zgodovini prizadevanja te dežele, da se zagotovi svoboda in enakopravnost vsem našim državljanom. Nedavni dogodki v Zd. državah in v tujemstvu so nam dali misliti, da je danes važnejše kot kdaj prej nuditi vsem našim državljanom priliko uživati te pravice. In ko pravim vsem Američanom, mislim vse Američane."

Predsednik je stal pred Lincolnovim spomenikom v Washingtonu, ko je govoril te besede in govoril je članom Narodne zveze za napredek zamorcev (National Ass. for Advancement of Colored People).

Državne in krajevne uprave lahko veliko doprinesejo k pozitivni zaščiti civilnih pravic. Toda mi ne moremo več čakati, je dejal predsednik, da se v tem pogledu zdrami k akciji volja ljudstva v kaki najpočasnejši državi ali v najbolj zaostalem kraju. Naša narodna vlada mora v tem pokazati pot.

Kot prvi korak v "težavnem in zapletenem podvzetju", je predsednik lansko leto v decembru imenoval svetovni odbor za civilne pravice v upanju, "da bo petnajst članov odbora pripravilo čvrst in pameten program za nas vse." Kasneje je predsednik predlagal kongresu, naj uvede zakonodajo razširitve temeljnih civilnih pravic in svoboščin za Guam in ameriško Samoa, da bi moglo tudi ljudstvo teh otočij deliti z nami kristi svobode in samovladanja.

Končno je naš kongres zaključil svoje letošnje zasedanje, ne da bi sprejel ali sploh vzel v pretes predsednikovo zahtevo za podelitev svoboščin in civilnih pravic prebivalstvu naših oddaljenih posesti na Pacifiku. Sprejet pa je bil predlog, ki dovoli prebivalstvu naše prekomorske posesti Puerto Rico, da si izvoli lastnega guvernerja. Sedaj je bil guverner imenovan po predsedniku Zd. držav. Portoricianci bodo torej odleli imeli malo več prilike, da si polagoma utirajo pot k samovladanju. V tem oziru dosedaj ne prednjači nobeno predelje, ki je v naši posesti v krajih preko morja. Za Hawaii naš predsednik še vedno imenuje guvernerja, toda ta posest Zd. držav bo dobila večjo mero samovladanja v kratkem, ako bo kongres tekom svojega prihodnjega zasedanja odločil, da Hawaii postane naša 48. država.

Vse te akcije, ki so že v teku ali v načrtu, stremijo za pospeševanjem človeških pravic potom narodne zakonodaje. V zvezi s tem lahko omenimo še predlog, prednesen poslanski in senatni zbornici in namenjen proti zastavljanju pri uposlevanju, to-dar na žalost ni bil rešen tekom prošlega zasedanja kongresa.

Predlogi za pospeševanje človeških pravic so bili predloženi letos pred raznimi državnimi legislaturami. Povečini je bil njih namen zaščita delavčevih pravic pri uposlevanju. Zares efektiven predlog z ozirom na preprečenje zastavljanja pri uposle-vanju pa je sprejela samo država Connecticut—to je zdaj četrt država, ki ima prilično stroge postavbe, ki jamčijo sposob-

nim osebam uposlitev brez diskriminacije radi njihove rase, vere ali narodnosti.

Mnogo Američanov je bilo razočaranih, ker kongres ni sprejel Strattonovega predloga za pripustitev v to deželo številnih razselencev, ki so sedaj v evropskih taboriščih in se nočejo ali ne morejo vrniti v svoje domovine. Ni pa mnogo ljudi, ki jim je znano dejstvo, da je državna zakonodaja v državi Maine zadnjo pomlad odobrila resolucijo za pripustitev balt-skih razselencev v to državo. Država Maine namreč potrebuje več prebivalstva in delovnih moči. Mnogi Američani bodo z zanimanjem sledili temu preizkusu države Maine, ki se je odločila nuditi brezdomovincem iz taborišč priliko, da si ustvarijo v novem svetu novo življenje.

Kot je vsakomur znano, vključno s tistimi, ki naglašajo potrebo zakonodajne akcije v svrhu zaščite človeških pravic in svoboščin, je nemogoče pričakovati, da bi zakoni odpravili predsodke in zastavljanje. Končna zmaga nad tem zlom mora biti izvojevana v srehi in mišljenju ljudi samih. Ko je dobljena ta zmaga in vidi posameznik v svojih sosedih in sodelavcih na delu človeška bitja, kot je on sam, ne glede na barvo polti ali izvor, šele tedaj je uveljavljen zakon zaščite človeških pravic. Dokler pa gleda posameznik na svoje sodelavce, sosed ali so-ljudi tako, da jih porazdeljuje v svojih mislih na žide, črnce, tujerodce itd., dotlej bo gledal tudi na izzvedne zaščitne zakone kot na vsak drug zakon, ki je potreben, da se potem njega kaznuje razmeroma majhno število krstitev. Nihče ne bo sebe smatral za krstitelja proti zakonu zaščite človeških pravic, ako ne nosi v sebi zavesti, da je vsak človek rojen enakopraven, brez ozira na polt ali narodnostni izvor.

Oni, ki proučujejo človeško naravo ter odnese med ameriški-mi ljudmi, pravijo, da imajo Američani najboljše priliko delovati za udeleževanje ameriške ideje enakopravnosti prav v njihovem najbližjem okolju: na domači ulici ali bloku, v svojem naselju, okraju ali mestu, organizaciji, cerkvi itd. Tako delovanje proti predsodkom in zastavljanju pri delu in drugače bi najuspešnejše uveljavilo zakon enakopravnosti, ki bi se izražal v tem, da bi bilo našim so-Američanom različnih ver ter rasnih in narodnostnih izvorov mogoče živeti v naši sredi kot Američani. Ko se bodo Američani oprijeli in poslužili te prilike—dostopna je vsakomur—potem, ko je dejal predsednik Truman, "bomo ustvarili iz naše dežele srečnejše domove za vse naše ljudstvo, simbol upanja za vse ljudi, ter skalo varnosti v vznemirjenem svetu."

—FLJS.

Unija javnih uslužbencev CIO je pričela s splošno kampanjo za odpravo rasne diskriminacije v visdnih službah. Antidiskriminacijski odbor (na sliki) je poročal, da 13 zveznih agencij prakticira diskriminacijo pri najemanju delavcev in so vsem zamorcem zaprta vrata.

TOVARIŠI

POVEST PARTIZANSKE ZVEŠTORE

TONE SELIŠKAR

(Nadaljevanje)

In ko je na cvetno nedeljo nosil svojo butaro v cerkev, je bila vsa prepletena z belimi, plavimi in rdečimi oblanci in visoka tako, da sta Frečetova kar pihala od zavisti. Če sta le mogla, sta mu izra hrbtov drugih jeziki pokazala in mu žugala s pestjo. Pavlek pa se mrdnil ni. Preveč je bil zaverovan v svojo butaro, da bi se dal zapeljati v kakšno neumnost danes, ko je tako velik praznik. Marička je stopicala poleg njega, njena butara je bila seveda manjša, toda prav tako okrašena kakor Pavlekova, mati pa je nesla v cerkev majhno oljkovo vejico.

Toda prav ta dan je bil začuda čemerem. Ponoči je deževalo in goste megle so se vlačile po Savski dolini in Kum je z nosom tiščal v oblake, ki so se trgali kakor prhke čunje in jih je veter gnal daleč tja proti Gorjancem. Tudi zvonovi niso tako veselo potrkavali kakor druga leto in ljudstvo je tlačila velika mora. Možje in fantje so bili v vojski, eni v Celju, eni v Ljubljani, nekateri daleč nekje na jugu. Kdo ve, kdaj se bodo vrnili? Slep berač je sedel tik cerkvenih vrat, žalostno mu je cmevkala muzika v škrinjici, tako žalostno, kakor se bodo zdaj zdaj vsi ti drobni zvoki zili v en sam jok in vzdihovanje.

Zenske in možje so mu metali dinarje v kloboč, mnogi pa kar po dva, ker so se hoteli odkupiti vseh strašnih slutenj, starke pa so se križale, če so pomislile na svojce, ki so v vojski. Danes so vsi goreče molili. Vojni kadila se je bil razprostrl po cerkvi, butare so migljale sem in tja kakor en sam gozd cvetočih dreves iz devete dežele, oljkove vejice—znamenje miru in sprav, so se dvigale k oltarju in molitev se je dvigala visoko pod obok, kjer je truma angelov prepevala hvalo in slavo Bogu vsemogotnemu, ki je sedel na oblaku in z razprostrtimi rokami delil blagoslov po vsem svetu.

Možje, ki so drugičkrat že zdavnaj odšli pred cerkev, da se pogovore z znanci o živini in setvi, o košnji in žetvi, so danes do poslednjega blagoslova ostali pod korom in so se goreče trkali na prsa.

Ko se je ljudstvo vsulo iz cerkve in se razlilo po poteh in stezah, so se megle dvignile in sonce je posijalo. Butare so se zibale med njivami, iz preorane prsti se je kadilo in iz vseh cerkva so doneli zvonovi—bim, bam, bingale bom—doneli in odmevali s hribov v dolini, od tam pa spet nazaj v vrhove, ki so se gorili v soncu. Pavlek je ponosno nosil svojo butaro. Marička je prepevala na ves glas lalala in tralala, mati pa je hodila za njima in je bila vesela svojih otrok, ki sta se tako lepo ponašala v cerkvi. Ko so bili že blizu doma, se je Pavleku le zdelo, da čuje nekaj iz zraka. Obstal je, zastrel se je v nebo in vzkliznil iznenada: "Aeroplan! In še eden... Dva, trije... Cela jata jih je!"

Ljudje so se ozrli v nebo in opazovali urne jeklene ptice in kar groza jim je stiskala srca. Silno bučanje je hrumelo izpod neba. Trije so bili veliki in težki, ostali pa so se kakor mušice zaganjali na vse strani, vrtoglavo so se spuščali tik do zemlje in se skoraj navpično spet dvigali v višave. Bobnelo pa je vedno bliže.

"Naši imajo vaje!" de Pavlek in gleda ter strmi.

"Niso naši!" trdi kmet v bližini. "Naši imajo na frlugah obroč, le-ti imajo pa na repu bel križ!"

Tedaj so se trije težki ptiči spustili proti zemlji kakor postolke, kadar planajo na plen iz višine. Izginili so med hribi na obeh straneh Save in že je tam zadaj strahovito zagrmelo, kakor da bi se gore podirale. Voteli grom je sledil gromu, nato pa so se velikani spet prikazali nad hribi in se zasukali proti štajerski strani, manjši pa so se razleteli na vse strani.

Neznanski strah je popadel vse ljudi. Nekateri so se obrnili nazaj proti cerkvi, kakor da bi se hoteli zateči pod božje varstvo, nekateri so tekli proti domu, mnogi pa od groze niso vedeli ne kod ne kam. To niso vaje! To je nekaj hujšega! To je začetek strahot, zdaj se je približalo tisto, kar je nekaj mesecev viselo v zraku! Mar je to že vojna...?

"Tecite pod drevesa, ležite na tla, ljudje božji!" jim je zaklical kolestar, ki je drvel v dolino. "To so Nemci. Nemška vojska je napadla Jugoslavijo. Mar niste slišali? Pravkar so bombardirali Zidani most!" In že je izginil.

Toda ljudje se niso nikamor ganili. Nemo so strmeli v daljavo in vlekli na uho strašno grmenje, kakršnega do sedaj še niso slišali. Nikakor se niso mogli znebiti. Sprva so se preplašili in se razleteli od strahu, ko pa je utihnilo bobnenje, so spet oživeli, zbirali so se v gruče ter na glas ugibali sto stvari, ki so jim naenkrat zdele važne. Nenadoma pa je nad njimi zabučalo in čim so se ozrli v nebo, je že švignil mimo cerkve aeroplan, eden tistih majhnih, ki so spremljali velike. Bučal je kakor sam vrage, kakor zli duh, ki nosi s seboj smrt in pekel. Letel je tako nizko, da so ljudje kač pripoginili in so ženske zakričale, kakor da bi jih povozil. Iz peklenskega stroja je nekajkrat zapored ustretilo.

"Po nas strelja! Bežimo!" so zakričali. Eni so se vrgli na tla, drugi so zbežali v hosto, ali pa so se pritisnili na drevesa. Pavlek je stisnil svojo butaro k sebi in skočil ob deblo mogočnega hrasta. Tudi mati se je stisnila ob drevo, le Marička ni bilo nikjer. Ves čas se je držala matere za krilo, prav zdaj pa kakor da se je v zemljo udrla. O pa, pogled jo! Tamle na stezi stoji s svojo majhno butaro in se zvedavo ozira po jeklenem pticu, ki tako streljivo orje nebeške višave. Že je hotela mati planiti ponjo, pa se je prav tisti hip aeroplan nagnil k njivi tako nizko, kakor da bi hotel sestati nanjo. Spet je zaropotalo iz cevi tam zgoraj...

Tedaj je Marička razprostrla roke, kakor da bi hotela ptiča ujeti, butara ji je zdrknila na tla, zazibala se je in se nenadoma zgrudila na stezo. Mati je zavrisnala, skočila je k Marički, aeroplan pa se je dvignil kakor tuleča pošast v višave in odletel. Pavlek je planil k sestrici. Zagledal je kri... Videl je drobno telesce negibno ležati na tleh... Mati je klečala ob nji, dvigala jo je k sebi, Marička pa ni nič več odprla oči. Zajela jo je v svoje naročje, z dlanjo je hotela ustaviti kri, pa je bilo vse zaman. Tedaj jo je dvignila proti nebu in je bila strašna tla hip, ko jo je strahotna žalost zgrabila tako iznenada.

(Dalje prihodnjic.)

Pomlad v Bosni

Miško Kranjec

VEČER NAD POLJEM

Nazadnje me je le zaneslo še k Prekmurski brigadi. Nič ne pomaga, rodni kraj s svojimi ljudmi te včasih trop povabi k sebi. In kadar prideš, mu vselej z neko radovednostjo pogledaš v obraz: ali je še isti, nekdanji, z vsemi svojimi napakami, ali je vendar že nov? Ali tudi za te naše ljudi velja, kar za druge in kar so tudi oni povsod pisali: Proga bo gradila nas? Ali pa bodo samo opravili svoje delo na progi in parole bodo ostale mrtve na stenah, dokler jih ne bo izpral dež?

Našel sem jih na nasipu, sredi dela in sredi pesmi:

"Tam Prekmurci mladi, grade nasip sred njiv in škrjanček poje med zelenjem sliv..."

Tam so polja, s pšenico in slivami, a ker se je večerilo, niso peli škrjančki, peli so slavci tako bujno kakor v naših prekmurskih gozdovih in ker so peli tudi ljudje svoje prekmurske pesmi in s svojimi prekmurskimi glasovi, se je svet s svojim nastrojenjem spremenil v prekmursko ravan. Niti hribi za Modričem niso mogli motiti tega občutja v človeku.

Skoraj vsi so bili tu, nad dve sto ljudi se je raztegnilo po pro-

gi in se v daljavi že dotikalo sosednje, Podrinske brigade. Proga se je vlekla kakor neskončna črta, prihajajoča od nekod z vzhoda in stegajoča se na zapad bosanske gore. Ampak tam okrog Modriča je še skoraj sama ravnina, in po progi leži razdrpana ilovica, ki je zdaj po dežju lepljiva. Jame po progi so se napolnile z vodo in boste noge brozljajo blato kakor po prekmurskih jarkih.

Ko sem šel mimo njihovih barak, sem jih našel zapuščene. Za barako sta se pasla pujs in zajček. Prvi je samo zagodrnjal, drugi me je pogledal in se pomaknil k luknjam pod barako. Pred barako sta sedela dva bolehujoča brigadirja. V kuhinji je v velikem kotlu vrelo, tik dekleta so se vrtela okoli posode. Kuhar, mlad fant, nekje od Prosenjakovca, je stal kraj kotla, v tej z deskami obiti kuhinji in igral na gosli ciganske pesmi. Pokazali so mi dokaj široko, močno shojeno pot med pšenico proti progi, k brigadi.

In tako zdaj stojim na nasipu, gledam ljudi, kako kopajo, kako nalagajo na vozičke, kako nabijajo, gledam, kako se smeji, poslušam, kako jim nikdar ne zmanjka dovtipov, med katere se včasih ukrade še kakšen prekmurski, dvoumen, vendar ne surov, pač pa naraven, ka-

kor ga rodi življenje na kmetih. Nekdo se je udaril z ročajem po nogi, zaplesal po drugi, se zvil in zaklel po madžarsko:

"A szűz Mária Istennét!"

"Ti, mu je dejala neka dekle, 's katerega tečaja pa si prišel, da si se naučil tako lepo kleti?'"

"Ne s tečaja!" odvrne oni. "Iz srca mi je padlo. Bi tebi tudi, ko bi se tako udarila!" Zdaj se že zasmeje vedro.

Nekdo je počil brhko dekle zadaj in se zasmejal.

"Ti," se je obrnila ona, vendar ne jezna, pač pa nekam dostojanstveno, in zviška rekla: "Misliš, da si v prekmurski štali? Na progi smo, da veš."

"Kaj potem ne smemo več kaj takega?"

"Ne," je odsekala kratko. "Rad te imam."

"Hvala za ljubezen, če mi jo boš na ta način izkazoval."

"Po prekmursko je to."

"Pa misliš, da je lepo?"

Po prekmursko... Gledam jih, tri dni bom med njimi, da jih bom gledal in primerjal s parolo: Proga bo gradila nas... Poznam jih dobro z doma. Ne po imenih, razen nekaterih, poznam jih po dušah, po njihovem prekmurskem bistvu. Poznam jih že dolgo, že trideset let, kakor daleč pač sega moj spomin. Takrat sem jih srečal otrok, v njihovi revščini, v njihovi pokorščini madžarskim žandarjem, v njihovi zaslužnosti madžarski gospodi. Videl sem jih odhajati po svetu in vi-

del sem jih vračati se. V tridesetih letih ga skoraj ni človeka, ki bi ne bil kje po svetu: v Ameriki, v Kanadi, v Franciji, v Nemčiji, in še prej na Madžarskem. Odhajali so za služkom, za kruhom. Vem, kako so živeli v tujini, mučne zgodbe ležijo skrite za njihovim življenjem. Bili so docela drugačni. Tujina si jih je podredila. Ko so se vračali, so stopali v stari kolosek. Zdelo se je, da se razen slabega niso ničesar naučili. Redki med njimi so se dvignili. In vendar, v tridesetih letih... daleč je isti stari prekmurski svet, umrl je. Ljudje so se spreminjali, spremenili so se, kljub temu, da jih je svet vzgajal prej v slabem kakor v dobrem. Bili so stari, okoreli ljudje.

To tu je mladi rod. Ti tu niso prišli sem po denar, kar edino je nekoč naše Prekmurce gnalo z doma. Prišli so... zaradi česa že? Iz idealizma? Prekmurci ne poznajo te besede, ne zato, ker je tujka, tuj jim je smisel besede. Ali ga ti mladi ljudje imajo? Imajo ga, danes ga imajo, pa naj bo ta idealizem še tako boren. Pot do idealizma je dolga in naporna. Idealizem je veliko zdravje, toda je nalezljiv kakor najhujša kužna bolezen. Mladopremurje se danes okužuje z njim.

Na progi živijo kakor vsi drugi, v istem redu, v istih razgovorih o delu, zdaj zadnje čase že o domu, govorijo o tem, ali bodo udarne brigade ali ne, koliko so opravili, koliko je še treba, pojejo, imajo svoj stencas, učiteljica Marija, ki je sicer z Bleda, jim piše brigadni dnevnik, imajo pevski zbor, ki tekmuje z drugimi brigadami, igrajo nogomet, odbojko, po nimer se ne razlikujejo od drugih. Ta proga je prav tako njihova, kakor vseh drugih. Vsi bi jo radi prišli ne samo gledat, ampak tudi: "v tretji zmeri se vrnemo". Nekdo jim igra na harmoniko, ko gredo na delo ali kam na miting, doma jim kuhar igra na gosli otožne ciganske napeve.

Kaj še imajo? Imajo tisoč stvari, ki jih mi nekoč nismo imeli. Naš svet se je nekoč omejil na tiste jarke po Prekmurju, na proščanja, na revščino, na zaprt, tesen in žalosten svet, od koder nisi videl nikamor. Če si pa videl, si videl pred seboj samo tisto bedno, revščino polno pot, po kateri so omagovali tvoji starši. Tam ni bilo domovine, bila je samo tvoja vas in dve, tri fare okoli. To je bil ves svet. Tam ni bilo idealizma, ker je bil odveč. Tam ni bilo nič naše, vse je bilo tuje in nad vsem je ležal puščoben mrak in zatohel zrak močvirij.

"Zdaj bomo mi drugače delali," mi pripoveduje eden fantov, ki ga poznam z doma. "To ni nič, kakšna je naša mladina tam!" Da, drugače bodo zdaj delali, na veliko in za velike stvari. Ali bodo res? Bodo delali, vsako leto jih bo več. Nekeč jih bo mnogo, nekeč jih bo velika večina, samo redki bodo capljali svojo klavirno pot.

Večer lega nad polje in nad progo, sonce je zašlo in zarja

PROLETAREC

je v boju za pravice delavcev 42 let.

NAROČITE SI GA!

Stane za celo leto \$3, za pol leta \$1.75,

...za tri mesece \$1.

STE SI

AMERIŠKI DRUŽINSKI KOLEDAR

LETNIK 1947, še naročili!

Stane \$1.50. Za v stari kraj \$1.45.

V zalogi imamo tudi Adamičeve ter razne druge angleške knjige. In pa VELIKO SLOVENSKIH. Pišite po cenik.

Naslov:

PROLETAREC

2301 S. LAWDALE AVENUE
CHICAGO 23, ILLINOIS

S piketne straže za omrežje. Ta usoda je v Detroitu sadala šest stavarjev pri Huck Co. Šestega aretiranca ni videti na sliki. Kajti policija ga je tako zblila, da je bil poslan v bolnišnico. Od leve na desno so: Russ Baril, Frank Virsi, George Schuster, pokrajinski direktor UAW Emil Mazey in njegov brat Ernest.

se je razpredla med oblake na zapadu. Rosa pada na pšenico in slive, slavci opojneje pojo. Delo je končano, ljudje jemljejo svoje stvari in svoje orodje, zvrščajo se po četah, a še vedno žuborijo, še vedno se smeji, še vedno nekdo poje. Nato komanda: "Podrinski brigadi trikratni zdravje!" Potem: "Podrinski brigadi trikratni hura!" Mlada grla zakričijo na vso moč. Pol kilometra od tod se zvršča v kolono Podrinska brigada, s katero so si, kakor da so iz istega kraja, ne pa da je med njihovimi domovi pet sto kilometrov, in nikdar prej niso vedeli drug za drugega. Tu na progi so razdalje zelo majhne, tako majhne tudi med ljudmi, da je razločno slišati ne samo glas Podrincev, temveč tudi njihovo iskrenost, ko vračajo:

"Prekmurski brigadi trikratni zdravje! Prekmurski brigadi trikratni hura!"

Odhajajo. Po dva—trije se razvlečejo v dolgo kolono po ozki poti med pšenico, ki jim sega do prsi. Nad njihovimi glavami štrle lopate in krampi kakor strašno orožje, s katerim se vračajo iz bitke. Tonejo v mrak proti barakam, samo krampe in lopate še vidim nad premikajočo se strnjeno kolono.

Še vedno stojim na nasipu, gledam zdaj samevajočo, zapuščeno progo. Tu bodo v kratkem polagali tirnice, in v kratkem bo privozil do sem vlak. Do 15. julija, je rečeno. Tam gre brigada in poje himno o tej progi, o sebi, svojo prekmursko, ki so jim jo bile zložile učiteljice, oni pa osvojijo, da jo ponesejo s seboj domov. V kratkem pojdejo in hudo jim je, ker ne bodo tu tisti dan, ko bo sem pripeljal prvi vlak. In kakor slovo odmeva njihova pesem:

"Ko v bosanski Modrič pripiskal bo vlak, storjen bo v petletki že prvi korak. Pomlad bo takrat in v razkošnih nočeh, mi vriskali bomo v prekmurskih vaseh."

Takrat bo poletje, ampak ko so prišli, so bili hladni dnevi in daleč je bilo do razkošne po-

mladi. Zdaj je vse to blizu in zdaj so blizu tiste noči, ko bodo vriskali v prekmurskih vaseh. Tonejo mi med pšenico s svojimi lopatami in krampi na ramah. Pesem se meša s pesmijo: ona o gradnji nasipa in škrjančih med slivami, in ta o prvem vlaku, ki bo pripiskal po tej progi in ko bodo oni vriskali v prekmurskih vaseh. Med pesem pa prihaja glas violine: kuhar je že menda gotov z večerjo in zdaj igra otožne ciganske pesmi.

Silhueta brigade med pšenico je zamrla, utihnila je pesem. Nad progo se je zgrnil mrak... Med temnorjavo ploskvijo polja se vije temnorjava črta proge. In zdi se, kakor bi prinašala rahlo domotožje.

Domotožje? Po čem že? Po prekmurskih vaseh, kjer bodo kmalu vriskali ti ljudje? Ali po progi, po sebi, ki jo bo treba zdaj zdaj zapustiti? Ali po mladosti, ki je šla tu mimo mene s svojo pesmijo? Po kateri mladosti? Po naši klavirni, zaviti v puščoben mrak in osamelost nekdanjih dni? Ali po tej, ki je šla med pšenico kakor strašna sila? Da, po tej veliki, lepi mladosti, po tej progi, ki rase pod rokami teh mladih rok.

VAŽNO OBVESTILO

naročnikom dnevnika Prosveta

V smislu sklepa seje gl. odbora z dne 14. februarja 1947, je bila naročnina za dnevnik Prosveto povišana za \$2.00 letno za vse naročnike.

To velja tudi za VSE one naročnike, ki imajo prišteti po PET članov iz družine, torej se razume, da MORATE TUDI VI DOPLAČATI \$2.00 za naročnino za vaš dnevnik.

Po sklepu gl. izvršnega odbora se ne sme v nobenem slučaju upoštevati VEČ KOT PET ČLANOV iz ene družine pa tudi če imajo več kot pet članov in morajo biti iz enega in istega naslova. Ostali, kar jih je več, morajo prejemati glasilo TEDNIK, da tako vedo kaj se vrši v organizaciji S. N. P. Jednoti.

Vsled tega prosimo, da to upoštevate in nam pošljete še \$2.00 za vašo naročnino.

PHILIP GODINA, upravitelj.

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Po sklepu 12. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveto in prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine k eni naročnini. List Prosveta stane za vse enako, za člana ali nečlana \$2.00 za eno leto naročnina. Ker pa člani še plačajo pri zasenosti \$1.20 za tednik, se jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj ni vroka, redi, da je list predrag za člana SNPJ. List Prosveta je vaše lastnina in gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan.

Pojasnimo: Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati dotično vsojo listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročniku.

Cena listu Prosveta je:

Za Zdrst. države in Kanado \$2.00	Za Chicago in okolice je \$2.50
1 tednik in..... 5.00	1 tednik in..... 5.20
2 tednika in..... 5.50	2 tednika in..... 5.70
3 tednike in..... 4.40	3 tednike in..... 4.90
4 tednike in..... 3.20	4 tednike in..... 3.60
5 tednikov in..... 2.00	5 tednikov in..... 2.50
Za Evropo je..... \$1.00	

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v plam in si naročite Prosveto. List, ki je vaše lastnina.

PROSVETA, SNRJ,
2657 So. Lawndale Ave.
Chicago 23, Ill.

Priložite polnjam naročnino na list Prosveto vsote \$

1. Ime..... Čl. družine \$

Naslov.....

Ustavite tednik in ga pripišite k moji naročnini od sledenč članov moje družine:

2..... Čl. družine \$

3..... Čl. družine \$

4..... Čl. družine \$

5..... Čl. družine \$

Mesto..... Država.....

Nov naročnik \$ Star naročnik \$

Narava spokojno diha v prijetnem večeru pozne pomladi, ki že sega v poletje. Zdaj bo konec pomladi, odpeli bodo slavci in polja bodo zorela. Prve brigade bodo odhajale in potem bo nekega dne pripiskal vlak v bosanski Modrič, in pripiskal bo daleč v središče Bosne. Ampak takrat bo že visoko poletje, celo jesen. In druga mladina bo dovrševala delo. Jesen? Ne, tudi takrat bo pomlad, takrat se bo pomlad za to deželo šele začela, velika in lepa ter dolga pomlad—pomlad nove Bosne.

LAUNDRESS & CLEANING WOMAN

Tuesday & Friday. Do not apply unless first class steady worker. References. Call Alb. 9139 after 6:30 P.M.

NAROČNIKOM

Datum v oklepaju, na primer (Sept. 30, 1947), poleg vašega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem datumom potekla naročnina. Ponovite jo pravčasno, da se vam list ne ustavi.

ZASTOPNIKI LISTA PROSVETE

so vsi društveni tajniki in tajnice članov, ki jih društva izvolijo v ta svrha.

Neki nastavljeni lokalni in poštvalni zastopniki za določena okraja so:

Louis Barberich, za Milwaukee, Wis. in okolice.

Anton Janovich, za Cleveland, Ohio in okolice.

Frank Klun in Chisholm, Minn. za Chisholm in okolice.

Frank Cvetan in Tire Hill, Pa. za vso srednje-vzhodno Penno.

Anton Zornik in Hermine, Pa. za vso zapadno Pennsylvanijo.

Poleg vseh teh pa lahko vsak član naročnik sam pošlje svojo naročnino direktno listu.

PROSVETA

2657 So. Lawndale Ave. Chicago, Ill.

V Prosveti so dnevne svetovne in delavske vesti. Ali jih čitate vsak dan?

SNPJ farma:

Najbrže je vam vsem glavnim odbornikom že znano, kaj namerava Cleveland napraviti z oziranjem na farmo SNPJ, ki naj bo zahajala in zabavila naše članke. Farma je bila nabavljena pred leti, ko je bilo kupljenih deset akrov zemlje kakih 25 milj izven Clevelanda. Na tem prostoru je bilo nekaj posojil in lesena plesna dvorana, ki se je pa po par letih podrla. Z nacrta se je takoj pričelo, zgraditi novo poslopje, očistiti zemljo in opremiti potrebno za razne zabave. Toda vedno vojne se je moralo odložiti vse zamisljene načrte. Po končani vojni in s pomočjo naših članov veterani so bili omogočeni dobiti potrebno dovoljenje za zgradbo nove dvorane.

Poslopje je v velikosti 80x36 čevljev, streha iz aluminijevih pločevine, ognjišče (fire place) na severni strani poslopja; plesna dvorana iz opeke okrog in okrog. To bo dogotovljeno pred narodnim dnevom SNPJ. Stroški so preračunani na \$10,000 do \$12,000, poleg \$5,000 do \$7,000, kolikor so znašali še prejšnji stroški. Na rokah ima zadnji odbor \$2,000. Torej je bilo treba precej poguma nekaterih posameznikov, da so pričeli z izpeljevanjem načrtov, toda predvidevali pa, ko bo vse to dogotovljeno, da bo vrednost farne dovoljena, ako ne potrjena. Nihče ne dvomi o tem, da se ne bi vse to v par letih izplačalo.

Da je bilo mogoče pričeti z delom, so nekatera društva in tudi posamezniki posodili denar na obrestno mero po 3%; več društev, kakor tudi precej posameznikov, je enostavno podarilo precejšnje vsote.

Pričakuje se z gotovostjo, da bo igrišče na tem prostoru prekosilo vse slične prostore in bo na razpolago vsem. Eno društvo je še nabavilo igralnice, in ne bo dolgo, ko bodo dostavljali razni drugi predmeti za popolno opremo igrišča, kar bodo društva vse sama podarila.

Precej dela je še bilo izvršenega, še več ga bo treba narediti. Nemogoče je oceniti, v kolike količine je vse to za SNPJ. Prepričan sem, da kaj takega ni nikjer drugje v tej državi in ko bo vse dogotovljeno, bo organizacija lahko ponosna na to ustanovo. Nekateri posamezniki, ki so člani nam nasprotne organizacije, pravijo, da ako bi njih skupina imela kaj sličnega, se njih centralna organizacija ne bi niti najmanj obotavljala celo stvar popolnoma sama financirati.

Prostor, ko bo popolnoma urejen, bo na razpolago oziroma bo mogoče rabiti deset mesecev v letu; obdržalo se bo lahko ne samo piknik, ampak tudi razne druge priredbe. Pričakuje se z gotovostjo, da bo na teh prostorih vsaki teden preje 2000 oseb kot pa 500.

Lahko bi o tem pisal še več, navajal razne detaje, kaj je še bilo izvršenega in kaj je še vse v načrtih, kdo so oni, ki se trudijo, da bo v resnici tako kot je zamišljeno in kot so načrti narejeni, koliko svojega prostega časa nekateri porabijo pri tem delu, toda prostor ne dovoljuje. Eno je, kar je treba imeti v mislih in to je, da skupina, ki vse to vrši, ne dela sama za sebe ali svoj lasten dobiček, društva ne pomagajo na eden ali drugi način za koristi svojega lastnega društva, ampak za vso S.N.P.J. kot celoto.

Z ozirom na vse to predložim v vašo razsojo in predlagam, da se odobri podpora farmi SNPJ vsaj \$2,000, v dokaz, da je SNPJ prepričana, da bo ta denar porabljen v reklamo in v priznanje vsem dobrih članom SNPJ za vse iz izvršeno delo ter njih nesebično poštvovalnost.

JOSEPH F. FIFOLT,
podpredsednik 8. okrožja.

Soglasno sprejet predlog, da se poročilo vzame na znanje.

Br. podpredsednik 8. okrožja John Spiller predloži naslednje poročilo v angleškem jeziku, katerega prosti prevod se glasi:

Poročilo podpredsednika V. okrožja

Članom glavnega odbora:

Po naši zadnji seji glavnega odbora sem posvetil največ časa, da vzbudim aktivnosti pri onih društvih v našem okrožju, ki so bila zadnja leta kolikor toliko mrtva v tem oziru.

S sodelovanjem br. Vrhovnika in izvršnega odbora sem aranžiral priredbo treh društev v Granite City, Ill. in v glavnem v ta namen, da se tam močnejša društva vzdamo posebno v času kampanje. Društveni uradniki so mi dali polno kooperacijo pri izvajanju programa. Kljub dejstvu, da je bila udeležba maloštevilna, je prireditelj vendar povzročila precej zanimanja med člani in izglede so, da se bo uresničila združitve dveh društev, kar bo v korist jednote in tako nastala večja možnost za mladinski krožek.

V splošnem rezultat kampanje je nepričakovano dober, posebno še, ako se upošteva dejstvo, da je imela SNPJ nepretrgoma še več kampanj, in da je v nekaterih krajih še zelo težko dobiti nove člane.

Toda kljub neprimlikam, ki se pokažejo tu in tam, kampanje, ki jih vodi SNPJ za nove člane, so bile dosedaj še vedno uspešne.

So pa pred nami poteškoče in sicer je pri več društvih zelo težko dobiti uradnike, ker starejši člani postajajo bolj in bolj izčrpani in jim ni mogoče vrstiti posle društvenega urada v toliki meri kot so pred leti, toda kljub temu se vršijo te posle po svojih najboljših močeh, dočim mlajši člani ne pokažejo tistega zanimanja za aktivnosti pri društvih. Vsi tedaj imamo veliko društev, ki obstajajo le radi tega, ker so starejši člani toliko poštvovalni.

Dosedaj so se gojile pri SNPJ razne športne aktivnosti v svrhu zainteresiranja mladine za društva. Nekaj uspeha je v tem, toda problema, kako dobiti društvene uradnike, s tem nismo rešili. Možno je, da bi razne lokalne konference ali v posameznih distriktih pripomogle k rešitvi tega problema, da bi se na ta način mogoče vzgojilo društvene voditelje.

Vpoštevajoč dejstvo, da imajo pri društvih vsi uradniki svoje dolžnosti in da je od izvajanja teh dolžnosti odvisen napredek, in ker so do sedaj samo tajniki dobili iz gl. urada priznanja za njih vestno delo, je moje priporočilo, da naj se vsakemu posameznemu društvu en uradni ne-kakšno darilo, kdor je nepretrgoma imel urad 3 ali več let.

Naša naloga je vzgojiti voditelje. Iskati moramo vse možnosti, kako pripraviti mlade člane, da bodo prevzemali društvene urade. Ako ne uspevamo v tem, tedaj nam ne bo preostajalo drugega kot vpeljati sistem privatnih zavarovalnih društev, kar pomeni smrt naprednosti naše organizacije.

V preteklih šestih mesecih sem bil povabljen od več društev, da jim pomagam pri raznih problemih, ki so jih imela, in z navetjo od strani izvršnega odbora sem rešil vse zadeve v vsotransko zadovoljstvo.

JOHN SPILLER,
podpredsednik 5. okrožja.

Soglasno sprejet predlog, da se poročilo vzame na znanje.

Br. podpredsednik sedmega okrožja John Petritz predloži naslednje poročilo v angleškem jeziku, katerega prosti prevod se glasi:

Poročilo podpredsednika VII. okrožja

Članom gl. odbora:

Moja služba kot podpredsednik sedmega okrožja je zelo zanimiva in jo smatram kot nekaj privilegij ter z veseljem poskušam izvršiti svoje dolžnosti po mojih najboljših močeh, kjer koli in kadar koli je to mogoče. Za časa kampanje sem obiskal društva v mojem okrožju, kolikor so mi pač razmere dovoljevale.

Pri društvu št. 615 sem pomagal organizirati mladinski krožek. Društva v Fontani so priredila skupno veselico, na kateri sem nastopil kot govornik za jednoto; priredba je bila zelo uspešna, in prebitek v vsoti \$1,700.00 je bil porabljen za nakup avtomobila "jeep" in razne potrebščine za bolnišnico kot zdravila in razna oprema. Istočasno smo organizirali pri društvu 915 kvejiško skupino, ki bo brezdvomno v korist društva in jednote.

Za tekočo sejo gl. odbora nimam nobenih posebnih priporočil, vlad česar je tudi moje poročilo kratko. Ob zaključku naj povdarim, da bom poskušal pa svojih skromnih močeh delovati v najboljšem interesu jednote.

JOHN PETRITZ, podpredsednik 7. okrožja.

Soglasno sprejet predlog, da se poročilo vzame na znanje.

Br. podpredsednik 8. okrožja Frank Polsak predloži naslednje poročilo v angleškem jeziku, katerega prosti prevod se glasi:

Poročilo podpredsednika VIII. okrožja

Bratje glavni odborniki:

Moje poročilo kot podpredsednik osmega okrožja ni posebno zanimivo, toda kljub temu sem izvršil dolžnosti, katere nalaga ta urad, po svoji najboljši moči in mi ni žal za čas, katerega sem porabil. Ob prostem času, posebno ob sobotah in nedeljah, sem obiskoval društva naše jednote v naši državi. Te vrste izletov so bili zelo zanimivi in smatram za čast, do mi je mogoče delati za organizacijo, kakršna je naša jednota.

Organizirali smo skupno priredbo, na kateri so bile jednotine slike (filma) predvajane. Glavni namen te priredbe je bil organizirati naša društva za skupno delo, in v kolikor mi je mogoče presoditi iz nadaljnjih dogodkov, je bil uspeh dosežen. Bila je potem še ena skupna priredba, katere izid je bil tudi povsem zadovoljiv.

Zadnja članska kampanja pokazuje, da je prekosilo našo državo samo sedem drugih držav, ki so pridobile več novih članov kot smo pri nas, in te države so: Pennsylvania, Ohio, Minnesota, Colorado, Michigan in Illinois. Upoštevati je namreč treba to, da so društva v naš državi, t. j. Montana, zelo oddaljena drugo od drugega in eno upanje imam in želim, da se to upanje uresniči, namreč, da bi društva v državi Montani imela enkrat svoj dan SNPJ, t. j. za Montano, ko bi bila dana prilika vsem društvom v tej državi imeti skupno priredbo v središču, in za katero bi bilo najbolj pripravno v Red Lodge, kjer je na razpolago izredno primeren prostor za take priredbe.

Ob zaključku naj izjavim, da bom še nadalje po svojih najboljših močeh deloval za koristi naše organizacije S.N.P.J.

FRANK POLSAK,
podpredsednik 8. okrožja.

Soglasno sprejet predlog, da se poročilo vzame na znanje.

Br. Joseph Fifolt predloži naslednje poročilo in priporočila sprejeta na posebni konferenci okrožnih podpredsednikov, ki se je vršila 13. avgusta v gl. stanu jednote; prosti prevod tega poročila se glasi:

PRIPOROČILA OKROŽNIH PODPREDSEDNIKOV

Seja okrožnih podpredsednikov je pričela ob 9:45 zjutraj; predsedoval je br. Michael Vrhovnik, mladinski direktor. Navzoči: John Cebular, Frank Gradisek, Joseph Fifolt, Frank Polsak, in John Petritz. Odsotni: James M. Maglich, John Spiller in Ursula Ambrozio.

Razprave so se vršile na dopoldanski in popoldanski seji o raznih poročilih in priporočilih, ki so bila predložena. Po temeljiti razpravi o poročilih in priporočilih, je bilo soglasno zaključeno, da se predloži seji gl. odbora naslednje:

1) Glavni urad naj pripravi posebno pismo, ki naj vsebuje vse glavne informacije za društvene tajnike, da bo lažje pojasnjevati razne ugodnosti in koristi, katere imajo člani SNPJ.

2) Glavni urad naj pripravi posebne karte za rojstne dneve, katere naj bodo na razpolago društvenim tajnikom, da jih pošljejo ob rojstnih dneh članom mladinskega oddelka svojega društva.

3) Jednota naj podari iz sklada izrednih podpor vsoto \$2,000.00 v blagajno SNPJ farme v Clevelandu kot v priznanje za delo, katerega ta farma vrši v korist SNPJ.

4) Upoštevajoč dejstvo, da sedanji "Endowment" certifikat mladinskega oddelka določa premajhno vsoto ob poteku, jednota naj izda "Endowment" certifikate z večjo vsoto ob poteku, in sicer \$250.00, \$500 in \$1000.

JOSEPH FIFOLT, zapisnikar,
JOHN CEBULAR, FRANK GRADISEK,
FRANK POLSAK, JOHN PETRITZ.

Soglasno odobreno, da se poročilo vzame na znanje in predloži v razpravo in rešitev pod zadnjo točko dnevnega reda.

Br. glavni tajnik F. A. Vider predloži naslednje poročilo:

Poročilo gl. tajnika

Da se ne bodo po nepotrebnem ponavljale razne jednotne aktivnosti, o katerih ste vi in članstvo na splošno že poučeni, se hočem v svojem poročilu to pot dotakniti le nekaj važnejših zadev.

Predvsem naj vam z zadovoljstvom poročam, da se je jednota članska kampanja v tem letu, ki smo jo zaključili s 30. junijem, izredno dobro obnesla, dasi je bila ena najkrajših v zgodovini te organizacije. To pomeni, da je dobro zamisljen predkampanjski načrt za dosego uspehov veliko večje važnosti, kot dolga kampanja. V teku prvih šestih mesecev tega leta je bilo v jednoto sprejetih 2099 članov in če tem priležemo še 901 člana, ki so bili pridobljeni v teku kampanje in sprejeti v jednoto s 1. julijem, je skupno število tri tisoč članov.

Za ves ta sijajni pridobitek se pa imamo kot običajno, tudi to pot najprej zahvaliti podjetnim ter marljivim članom v organizaciji, ker brez njihove kooperacije bi ne mogli biležiti tako dobrega uspeha. Dodati temu je treba še to, da poleg gnotne privlačnosti ali nagrad, ki so razpisane v kampanjske svrhe, igra veliko vlogo tudi idealna stran jednote, posebno med starejšo generacijo, kar človek opazi, ko se razgovarja s člani in kajpada, pomaga tudi atletika. Vsi tedaj nas vede dolžnost širiti med članstvom kar ljudstvom vobče zdrave nauke socialnih vprašanj, ker

blagostanje ljudstva je končno vendarle v interesu tudi kooperativnih ustanov po vzgledu naše jednote.

Detaljnoro poročilo o članstvu je sledeče:

ODELEK ODRAŠLIH

Število članov dne 31. decembra 1946	49,518
Novopristopili	698
Prestopili iz mladinskega oddelka	426
	1,122
Število članov dne 30. junija 1947	50,640
Umrlo	260
Odstopili in črtani	441
	701
Število članov dne 30. junija 1947	49,939
Napredek za	421

Države	Število članov	Umrlo	Odstopili in črtani	Število članov
Arkansas	1	1	1	1
California	12	12	12	12
Colorado	18	18	18	18
Illinois	77	77	77	77
Indiana	6	6	6	6
Iowa	5	5	5	5
Kansas	11	11	11	11
Michigan	28	28	28	28
Minnesota	49	49	49	49
Missouri	1	1	1	1
Montana	27	27	27	27
New Mexico	5	5	5	5
New York	8	8	8	8
Ohio	133	133	133	133
Oregon	1	1	1	1
Pennsylvania	144	144	144	144
Utah	10	10	10	10
Virginia	1	1	1	1
Washington	9	9	9	9
W. Virginia	4	4	4	4
Wisconsin	39	39	39	39
Wyoming	13	13	13	13
Canada	4	4	4	4
Skupaj	608	608	608	608

V istem smislu kot operacije in odškodnine so tudi smrtni slučaj priporočeni na države kot sledi:

Države	Število umrlih	Zavarovalnina
Arizona	2	\$ 3,000.00
Arkansas	1	250.00
California	8	6,600.00
Colorado	18	12,400.00
Idaho	1	500.00
Illinois	20	14,900.00
Indiana	8	5,500.00
Iowa	1	600.00
Kansas	6	6,800.00
Maryland	1	1,000.00
Michigan	14	9,850.00
Minnesota	18	11,650.00
Missouri	2	2,100.00
Montana	5	4,200.00
Nebraska	2	1,800.00
New York	7	4,950.00
Ohio	46	24,650.00
Pennsylvania	80	53,964.50
Utah	2	1,500.00
Virginia	1	250.00
Washington	3	1,750.00
W. Virginia	2	1,150.00
Wisconsin	12	8,350.00
Wyoming	3	2,700.00
Canada	1	1,000.00
Skupaj	260	\$191,284.50

FINANČNO POROČILO za dobo od 1. januarja do 30. junija 1947

ODELEK ODRAŠLIH		—Dohodki—		—Izdatki—	
Smrtninski sklad					
Bilanca 31. dec. 1946	\$10,451,691.44				
Neplačane smrtnine 31. decembra 1946	93,307.84				
Assesment	301,007.23				
Čisti dohodki od investicij	148,149.50				
Prenos smrtninske rezerve mladinskega oddelka	325.36				
Smrtnine	\$ 227,314.74				
Odpravnine	592.36				
Izplačila gotovinske vrednosti certifikata ob dopolnitvi starosti 70 let	1,567.30				
Druga izplačila gotovinske vrednosti certifikatov	408.81				
Prenos v upravni sklad Neplačane smrtnine 30. junija 1947	56,507.30				
Bilanca 30. junija 1947	10,694,909.61				
	\$10,994,481.37			\$10,994,481.37	
Odškodninski sklad					
Bilanca 31. dec. 1946	226,548.83				
Assesment	45,782.82				
Obresti	3,210.60				
Odškodnine in operacije	44,980.00				
Bilanca 30. junija 1947	230,562.25				
	\$ 275,542.25			\$ 275,542.25	
Bolniški sklad					
1. razred					
Bilanca 31. dec. 1946	563,749.24				
Redni assesment	138,406.20				
Izredni assesment	385.00				
Doplacilo od Zveze "Lilija"	4,940.00				
Obresti	7,984.91				
Bolniška podpora	133,537.94				
Bilanca 30. junija 1947	581,927.41				
	\$ 715,465.35			\$ 715,465.35	
2. razred					
Bilanca 31. dec. 1946	121,386.34				
Redni assesment	73,671.80				
Izredni assesment	444.00				
Obresti	1,730.05				
Bolniška podpora	76,912.40				
Bilanca 30. junija 1947	120,319.79				
	\$ 197,232.19			\$ 197,232.19	
3. razred					
Bilanca 30. dec. 1946	18,600.75				
Redni assesment	8,762.70				
Izredni assesment	18.00				
Obresti	266.18				
Bolniška podpora	9,414.50				
Bilanca 30. junija 1947	18,233.11				
	\$ 27,847.61			\$ 27,847.61	

MLADINSKI ODELEK

Število članov dne 31. decembra 1946	18,731
Novopristopili	1,403
	20,134
Umrlo	7
Prestopili v oddelke odraslih	426
Odstopili in črtani	443
	876
Število članov dne 30. junija 1947	19,258
Napredek	527
Skupni napredek obeh oddelkov v prvi polovici leta	948

Operacije in odškodnine so za spremembo to pot razdeljene po državah, kar zna mogoče vas in članstvo bolj zanimati in tudi seznaniti z nakazili v teh slučajih.

—ACIJE—		—ODŠKODNINE—		
Vsote	Slučajev	Vsote		Skupaj
\$ 80.00	----	\$-----		\$ 80.00
780.00	----	-----		780.00
1,300.00	----	-----		1,300.00
5,335.00	----	-----		5,335.00
410.00	----	-----		410.00
470.00	----	-----		470.00
780.00	----	-----		780.00
1,840.00	3	355.00		2,195.00
3,565.00	2	480.00		4,045.00
35.00	----	-----		35.00
1,825.00	----	-----		1,825.00
480.00	1	400.00		880.00
615.00	1	300.00		915.00
8,915.00	2	425.00		9,340.00
50.00	----	-----		50.00
10,285.00	1	300.00		10,585.00
620.00	----	-----		620.00
50.00	----	-----		50.00
480.00	1	25.00		505.00
285.00	----	-----		285.00
2,870.00	2	75.00		2,945.00
905.00	2	600.00		1,505.00
275.00	----	-----		275.00
\$42,050.00	15	\$2,930.00		\$44,980.00

IZDATKI:

Tiskovni papir	\$ 11.066,16
Črnilo	239,60
Razne druge potrebščine	1.912,16
Plačila za publikacije	1.053,65
Plačila tiskarjev	24.730,35
Najemnine uradnih prostorov	1.800,00
Zavarovalnina proti ognju	88,02
Znižana vrednost pohištva	285,74
Elektrika za pogon	471,98
Zavarovalnina proti požarom	152,60
Razkladanje papirja	44,00
Poprava strojev	595,83
Neizgotovljeno delo 31. decembra 1946	909,16

Skupni izdatki	\$ 43.319,25
Odsteto neizgotovljeno delo 30. junija 1947	595,46

Obratni stroški	\$ 42.723,79
Odpošiljateljski stroški	175,10
Oglasanje	305,00
Plače uradnega osebja	1.532,80
Razni upravni stroški	154,10
Pojstina	247,42
Davek socialne zaščite	264,88
Davek za brezposelnostno zavarovanje	211,90
Za pregled poslovnih knjig po računskih izvedenih	200,00

Skupni stroški	\$45.814,99
Dobiček v prvi polovici leta 1947	442,19

SKUPAJ

	\$ 46.257,18
--	--------------

PREGLED PREMOŽENJA:

Bilanca v Amalgamated Trust and Savings banki	\$ 18.243,70
Neplačani računi	5.782,23
Papir in tiskarsko črnilo (inventar)	3.113,75
Neizgotovljeno delo	595,46
Investicije obveznic in zadolžnic	46.582,96
Investicije v prvi zemljiški vknjižbi	391,15
Stroji in druga oprema tiskarne	55.767,43
Nepotečena zavarovalnina	244,96
Inventar odpošiljateljskega urada	110,45
Časopisne poštni znamke	224,42
Poštni znamke	77,71
Razno	9,91

Skupaj	\$131.104,13
Manj rezerva	53.305,16

SKUPAJ PREMOŽENJA

	\$ 77.798,97
--	--------------

OBVEZNOSTI, IMETJE IN REZERVA:

Plače delavcem	\$ 263,00
Neplačani računi	500,51
Starostna zavarovalnina	248,53
Brezposelnostna zavarovalnina	141,56
Znižana vrednost strojev in opreme	53.305,16
Vloga SNPJ	50.000,00
Davek na plačah	462,60
Rezerva za poštne	227,47
Prebitek	25.955,30

Skupaj	\$131.104,13
Manj rezerva	53.305,16

SKUPAJ OBVEZNOSTI IN IMETJE

	\$ 77.798,97
--	--------------

FINANČNO POROČILO PROSVETE IN THE VOICE OF YOUTH

od 1. januarja do 30. junija 1947

DOHODKI:	
Naročnina na dnevnik	\$ 10.782,87
Naročnina na tednik	29.351,24
Oglasi	4.451,81
Od zavarovalniškega oddelka SNPJ za The Voice of Youth	5.588,00
Za plače uredništvu in upravnstvu za The Voice of Youth	780,30
Obresti od investicij	457,53
SKUPAJ DOHODKI	\$ 51.412,05

IZDATKI:	
Provizija od naročnin in oglašev	\$ 2.023,52
Tiskanje Prosvete in The Voice of Youth	37.126,05
Plače urednikov in upravnstva	13.586,55
Tiskovine in uradne potrebščine	362,92
Znižana vrednost pohištva	19,78
Razno	67,30
Za pregled poslovnih knjig po računskih izvedenih	150,00
Najemnine uradov	300,00
Pojstina in ekspres	192,73
Pojstina drugega poštnega razreda za Prosveto in The Voice of Youth	2.354,64
Razni publikacijski stroški	944,40
Davek za socialno zaščito	136,26
Za brezposelnostno zavarovanje	109,00

Skupni izdatki	\$ 57.273,05
Izjava v prvi polovici leta 1947	5.961,00
SKUPAJ	\$ 51.412,05

RAZDELITEV PREMOŽENJA:

Gotovina v Northern Trust Company banki	\$ 19.600,03
Neplačani oglaš	180,08
Od zavarovalniškega oddelka SNPJ za tednik	5.215,76
Vloga za drugi poštni razred Prosvete	15,35
Vloga za drugi poštni razred za The Voice of Youth	32,39
Zvezne vladne zadolžnice	35.333,13
Pohištvo in oprema urada (kupna cena)	6.328,24

SKUPNA IMOVINA

	\$ 66.704,98
--	--------------

OBVEZNOSTI, REZERVA IN PREBITEK:

Neplačani računi	\$ 5.332,00
Plače delavcem	105,10
Pristopnina za brezposelnostno zavarovanje	76,16
Davek za socialno zaščito	141,21
Rezerva za znižano vrednost pohištva in opreme	6.341,59
Davek za plače	253,50
Dolg poročevalcu Franjo Alešu	425,50
Prebitek	54.130,33

SKUPNO PREMOŽENJE IN OBVEZNOSTI

	\$ 66.704,98
--	--------------

Poročilo gl. urednika

Čenjeni bratje in sestre:

To moje poročilo bo kratko, kajti posebnega nimam poročati, v politično razpravo o notranjih in zunanjih zadevah ali delavskih in ekonomskih vprašanjih se pa ne nameravam spuščati. Vse to anov obdelujem dan za dnem v Prosveti in bi vam ne mogel nič novega povedati. Vsi veste, da preživljamo dobro, ko je v domači deželi na konju velebitniška reakcija, ki na eni strani stremi za potlačitvenjem in uničenjem vsega delavskega gibanja, čemur je dokaz Taft-Hartleyev zakon in vihtenje "rdečega" strašila, na drugi strani se pa mrzlično pripravlja na nov svetovni požar, na atomsko in biološko vojno. Ako pride do sled-

nje, tedaj zna biti konec vsaj tako zvani civilizacij, zapadni kot vzhodni. Vsi tudi občutno veliko dragino, vedno večjo inflacijo vseh nasitnega profitarstva, kar bo to deželo privedlo v nov gospodarski polom.

Pri urejanju Prosvete in mladinske revije "The Voice of Youth" se skušamo po najboljši moči in sposobnosti držati smernic, ki jih je začrtala Prosveta in v jedrni zadnja konvencija. Te smernice so seveda v skladu s idejnim ozadjem in zgodovino SNPJ. Te smernice morda niso po godu slehernemu članu ali članici — sigurno niso po godu reakcionarnim silam posebno izven jednote, o čemur smo se imeli že priliko prepričati — toda so merodajne za uredništvo kot vse vodstvo jednote. Kolikor mi je znan članški sentiment, so čitatelji na splošno zadovoljni z našim delom in smernicami obeh publikacij. Vsem pa ne more nihče ustreči, noben urednik in niti pa- pež ne. Ako ima kdo izmed vas kako kritiko, je tukaj mesto, da jo razkrijete. Iz kritike, ako je stvarna, se lahko vsi učimo.

V zvezi s podobnim delom v uredništvu nimam poročati nič posebnega ali izrednega. Od zadnje seje gl. odbora je bila tudi za pomožne urednike sklenjena kolektivna pogodba s članski-karskim glavnim CIO. Bil je že čas, da se je to zgodilo in je tudi dobro vplivalo na moralo pri-zadejih. V informacijske svrhe naj omenim, da sta bila pomožna urednika br. Beniger in br. Slabe — kakor sem tudi jaz do izvolitve na sedanje mesto — člana te unije ves čas od njene ustanovitve leta 1934, pred pričetkom kolektivnih poga-janj pa je pristopil tudi br. Medvešek. Vsi uredniški štab je torej že precej let unijski tako po članstvu kot po duhu.

Kot običajno in kar je naša naloga, je uredništvu tudi v zadnji kampanji po najboljši moči so-delovalo z vodstvom kampanje. Prijetna zavest nas vseh je, da je bila ta kampanja zopet uspeš-na. V resnici je prekosila naše nade. Glavne zasluge pri tem imajo ona društva in oni člani pa članice, ki so bile aktivne po naselbinah in pridobile toliko novih članov.

K zaključku naj omenim, da imamo še vedno težave glede pošte s starim krajem. Še vedno te pošta zelo neredita in počasa. To velja tudi za zračno pošto. Izgubilo se je že več depeš od na-šega poročevalca v starem kraju. Tam pravijo, da je krivda na strani ameriške vlade. V dokaz navajajo pošto med Jugoslavijo in Kanado, ki je hitrejša in bolj redna. Ameriška pošta pa meče odgovornost na — "neurejene razmere". Tudi nam se dozdeva, da je več krivde na tej strani kajti ni nobenega razloga, zakaj naj bi na primer pismo, ki je bilo poslano v Slovenijo z zračno po-što potovalo tja več kot dva meseca — od 28. marca do sredi junija! V ozadju teh poštnih ne-rednosti so pač slabi politični odnosi, s katerimi skuša "naša" visoka diplomacija "sfiksati" Titov režim. Živimo pač v pasjih dneh, pa bilo poleti ali pozimi.

To je vse moje poročilo. Na vsa možna vpra-šanja sem vam na razpolago.

ANTON GARDEN, urednik.

Soglasno sprejet predlog, da se poročilo vzame na znanje.

Poročilo gospodarskega odseka

GLAVNEMU ODBORU SNPJ

Naslednje je predloženo poročilo našega odseka s detaljnim seznamom o vseh finančnih trans-

DETAJLIIRANO POROČILO GOSPODARSKEGA ODESKA

Nakup vrednostnih papirjev od 1. januarja do 30. junija 1947

Datum	Nominalna vrednost	Vrsta	Prodajalec
3. aprila	\$100,000	Zadolžnice Zvezne vlade, serija G 2½%, potečejo 1. aprila 1959	\$100,000.00 Federal Reserve Bank of Chicago
16. januarja	25,000	Cowlitz County, Washington, Publ. Ut'y Dist. 1, Revenue 2.40%, due 6/1/68	24,587.99 M. B. Vick & Co.
10. januarja	50,000	Commonwealth of Pennsylvania Turnpike Revenue, 2½%, due 12/1/76	51,250.00 Al. O'Gara & Co., and Mason, Moran & Co.
15. januarja	25,000	Gulf States Utilities Co., 1st Mtge 2½%, due 5/1/76	25,187.50 Halsey, Stuart & Co.
19. februarja	25,000	New York State Electr. & Gas Corp. 1st Mtge 2½%, due 1/1/77	25,562.50 Halsey, Stuart & Co.
26. junija	25,000	The Toledo Edison Co., 1st Mtge 2½%, due 4/1/77	25,791.17 First Boston Corp.
19. junija	25,000	Utah Power & Light Co., 1st Mtge 2½%, due 5/1/76	25,187.50 First Boston Corp.
16. januarja	25,000	Wisconsin Electric Power Co., 1st Mtge 2½%, due 6/1/76	25,500.00 Ames, Emerick & Co.
Total	\$300,000		\$303,066.66

VLOGE V HRANILNIH IN POSOJILNIH DRUŠTVIH

Datum	Ime in kraj	Vrednost
13. januarja	Avondale Savings & Loan Ass'n., Birmingham, Ala.	\$ 5,000.00
13. januarja	Big Sandy Federal Savings & Loan Ass'n., Paintsville, Ky.	5,000.00
13. januarja	Home Building & Loan Ass'n., Philadelphia, Pa.	5,000.00
13. januarja	North Philadelphia Federal Savings & Loan Ass'n., Philadelphia, Pa.	5,000.00
13. januarja	Unity Building & Loan Ass'n., Philadelphia, Pa.	5,000.00
13. januarja	Kinnickinnic Federal Savings & Loan Ass'n., Milwaukee, Wis.	5,000.00
13. januarja	Penn Treaty Building Ass'n., Philadelphia, Pa.	5,000.00
13. januarja	Southern Federal Savings & Loan Ass'n., Pine Bluff, Ark.	5,000.00
20. februarja	Compton Federal Savings & Loan Ass'n., Compton, Calif.	5,000.00
20. februarja	First Federal Savings & Loan Ass'n., Jasper, Ala.	5,000.00
20. februarja	Philadelphia Suburban Federal Savings & Loan Ass'n., Philadelphia, Pa.	5,000.00
20. februarja	United Building & Loan Ass'n., Fort Smith, Ark.	5,000.00
20. februarja	Columbia Savings & Loan Ass'n., Milwaukee, Wis.	5,000.00
20. februarja	Jefferson Federal Savings & Loan Ass'n., Birmingham, Ala.	5,000.00
20. februarja	Alice Savings & Loan Ass'n., Alice, Tex.	5,000.00
20. junija	Bonne Terre Building & Loan Ass'n., Bonne Terre, Mo.	5,000.00
20. junija	Commonwealth Savings & Loan Ass'n., North Hollywood, Calif.	5,000.00
20. junija	First Federal Savings & Loan Ass'n., Clovis, New Mex.	5,000.00
20. junija	First Federal Savings & Loan Ass'n., East Los Angeles, Calif.	5,000.00
20. junija	First Granite City Savings & Loan Ass'n., Granite City, Ill.	5,000.00
20. junija	Sheffield Federal Savings & Loan Ass'n., Sheffield, Ala.	5,000.00
20. junija	Union Federal Savings & Loan Ass'n., Los Angeles, Calif.	5,000.00
20. junija	Alvin Progressive Federal Savings & Loan Ass'n., Philadelphia, Pa.	5,000.00
20. junija	Industrial Savings & Loan Ass'n., Richmond, Calif.	5,000.00
20. junija	United Savings & Loan Ass'n., Glendale, Calif.	5,000.00

Skupaj v hranilnih in posojilnih društvih

	\$125,000.00
--	--------------

SKUPAJ NOVE INVESTICIJE

	\$428,066.66
--	--------------

ODPOKLICANE IN POTEČENE ZADOLŽNICE

Datum	Vrsta	Nominalna vrednost	Vknjižna vrednost	Prejeli	Dobiček izguba
1. januarja	Winnett, Mont., Ref. 2½ (M)	\$ 1,000	\$ 1,000.00	\$ 1,000.00	
1. januarja	Montgomery County, Md., 3½ (M)	10,000	10,195.73	10,000.00	195.73*
11. februarja	Chicago Park Dist., 4½ (C)	3,000	3,000.00	3,000.00	
11. februarja	Chicago Park Dist., 4½ (C)	1,000	1,000.00	1,000.00	
11. februarja	Pennsylvania Turnpike Commission 3½ Revenue Bonds (C)	20,000	20,037.50	20,000.00	37.50
1. marca	Pennsylvania Turnpike Commission 3½ Revenue Bonds (C)	5,000	4,993.75	5,000.00	206.25
1. marca	Retail Properties, Inc., Debentures, due 1959 (C)	4,000	3,892.50	4,000.00	107.50
1. aprila	Hollywood, Fla., Ref. 2½ (C)	1,000	1,000.00	1,000.00	
1. junija	Cumberland Co., Md., 3½ (M)	10,000	10,000.00	10,000.00	
1. junija	Putnam County, Fla., 4½ (M)	2,000	2,000.00	2,000.00	
30. junija	Everett, Wash., 4½, due 1951 (C)	30,000	31,875.00	30,000.00	1,875.00*

SKUPAJ

	\$87,000	\$88,994.48	\$88,000.00	\$994.48*
--	----------	-------------	-------------	-----------

akcijah, ki so bile izvršene v preteklem pol-letju 1947.

Nakup novih vrednostnih papirjev

V zadnjih šestih mesecih je bilo nakupljenih novih vrednostnih papirjev v nominalni vrednosti za \$425,000.00, za katere je jednota plačala \$428,066.66, ali \$3,066.66 nad nominalno ceno. Nakupljene so bile naslednje:

Vrsta	Nominalna vrednost	Kupna cena
1) Zadolžnice zvezne vlade	\$100,000.00	\$100,000.00
2) Municipalne zadolžnice	75,000.00	75,837.99
3) Javnih naprav zadolžnice	125,000.00	127,228.67
4) Zavarovani certifikati	125,000.00	125,000.00
Skupaj	\$425,000.00	\$428,066.66

Zadolžnice zvezne vlade: Gospodarski odsek je kupil v preteklem polletju edino le takozvane US Hranilne zadolžnice, serija G, ki donosajo 2½% obresti in potečejo v 12 letih. Nakup teh je do- voljen samo do vsote \$100,000.00 v enem letu.

Municipalne zadolžnice: Gospodarski odsek je kupil takozvane "dohodninske zadolžnice", t. j. da so izdane na dohodke od podjetja, za katero so zadolžnice izdane. Te vrste zadolžnice so iz- dane od vladnih agencij, ki operirajo ljudske na- prave. Največja vsota je bila vložena v Penn- sylvanija Turnpike Commission, ki oskrbuje ce- sto med Irwin in Harrisburgh, Pa. Odplačila na glavno in obresti se vršijo od dohodkov, katere ima ta cesta. Manjša vsota, ali \$25,000 je bila vložena v obveznice Public Utility District No. 1 v Cowlitz County, Wash., ki ima hidroelektrične naprave in oskrbuje z elektriko v imenovanem okraju.

Zadolžnice javnih naprav: Večja vsota je bila vložena v prve zemljiške vknjižbe (hipoteke) pet raznih korporacij, in sicer vsota \$125,000, ali po \$25,000 v vsako; vse te korporacije oskrbujejo elektriko v večjih industrijskih okrajih. Po- vprečni dohodek znašajo po 2.60%.

Vloge v zavarovalnih hranilnih in posojilnih društvih: V Hranilnih in posojilnih društvih, v kateri so vloge do \$5,000 zavarovane od zvezne vlade, je gospodarski odsek vložil vsoto \$125,000, in sicer v 25 različnih društvih. Čista obrestna mera od teh vlog znaša 3%.

Odpošiljane in potečene zadolžnice

V prvih šestih mesecih je bilo odpošiljanih za- dolžnic za skupno vsoto \$64,000 in potečenih jih je za \$23,000. Prejeli smo \$994.48 manj kot je jed- nota plačala za te zadolžnice. Na primer, zadolž- nice Everett, Washington, je jednota kupila s pre- mijo 3.25, toda prejela je pa obrestni po 4% ves čas, odkar jih je imela, torej z obrestno mero se je pokrilo vse, kar je bilo plačano nad nominal- no ceno.

V prvem polletju 1947 ni bilo prodanih nobenih zadolžnic.

Posojila na prve zemljiške vknjižbe

V zadnjih šestih mesecih so bili plačani v celoti trije dolgov; novih posojil v tepi času ni bilo.

To je skupno poročilo gospodarskega odseka in temu poročilu sledi detaljiran pregled vseh trans- akcij, ki so bile izvršene v prvi polovici leta. Ako kdo izmed navzočih glavnih odbornikov želi kak- šno pojasnilo, so člani gospodarskega odseka pri- pravljene, da ga dajo.

MAT PETROVICH, predsednik gospodarskega odseka.

Soglasno sprejet predlog, da se poročilo vzame na znanje.

ODPLAČANA POSOJILA NA PRVE ZEMLJIŠKE VKNJIŽBE

Datum	Vknjižbe	Kraj	Vredn.
7. februarja	59	Cleveland, O.	\$ 649.89
4. aprila	7	Chicago, Ill.	2,787.76
9. maja	11	Chicago, Ill.	4,300.28
Skupaj			\$7,617.73

Poročilo gl. porotnega odseka

V teku zadnjih šest mesecev je gl. porotni od- sek rešil tri zadeve. V dveh zadevah, ki so izvirale iz nesporazuma pri društvu, smo obtožence opro- stili; v tretji zadevi je pa šlo za bolniško podpo- ro. V tem slučaju smo potrdili postopanje tajni- ka bolniškega oddelka, ki je bolniško podpo- ro deloma odklonil.

Predsednik porotnega odseka je bilo poslanih še precejšnje število drugih pritožb, o katerih se vodi natančni seznam. Šlo je največ zaradi na- miljene prikrajšane podpore in tudi nekaj ob- tožb osebnega značaja, kar pa ni spadalo gl. po- rotnemu odseku, ker niso bile prej predložene in rešene pri društvu.

Po daljši ali krajši korespondenci, s katero smo skusili pritožbenec razložit, smo vsakega od po- tožiteljev plačali podporo ali kam naj se obrnejo za podporo, so se prizadeti člani s tem zadovoljili, saj tako je soditi, ker ni bilo potem nadaljnih pritožb.

Medsebojno poslovanje v odseku je točno, brez kakršnega nepotrebnega zavlačevanja. To je skup- no poročilo gl. porotnega odseka.

ANTON SULAR, predsednik; FRANK VRATARICH, ANDREW VIDRICH, JOHN KOBI, CAMILLUS ZARNIK, odborniki.

Soglasno sprejet predlog, da se poročilo vzame na znanje.

Poročilo gl. nadzornega odseka

Kot običajno, smo si vzeli za svoje delo in pre- gledovanje računov tri dni. S sejo smo pričeli 11. avgusta. Udeležili so se vsi člani našega od- seka, razen prvi dan, ko je bil odsoten Frank Zaitz vlad drugega dela.

Za pregledovanje poslovnih knjig ter za sestavo računov je naš odsek znova najel firmo javnih računskih izvedencev Philip B. Hel- ler & Co. (Certified Public Accountants).

O njegovih poročilih in navzihih smo imeli z njim sejo dne 12.